DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYED-ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XVI. ÉVFOLYAM, 94. SZÁM. Debrecen, 1939 április 26 szerda ÁRA: 12 FILLÉR.

Döntő diplomáciai tárgyalások

Cincár-Markovits jugoszláv külügyminiszter Berlinben
A berlini angol és francia nagykövet visszatért állomáshelyére
Gafencu befejezte londoni tárgyalásait

Anglia bevezette az általános védkötelezettséget, egymillió embert állít fegyverbe

Az európai diplomácia döntő napokhoz érkezett. Lázas tanácskozások folynak, a hatalmak diplomáciája rendkívül élénk tevékenységet fejt ki. Cincar-Markovics jugoszláv külügyminiszter Berlinben folytat megbeszéléseket és minden jel arra vall, hogy Jugoszlávia külpolitikája mindjobban simul a tengelyhatalmakhoz. Gafencu román külügyminiszter befejezte londoni tárgyalásait és onnan Párisba indult. Jugoszlávia új elhelyezkedése következtében Románia is választ elé kerül és aligha tudja folytatni azt a szerepet, melyet az egyik francia lap »kettős játék«-nak nevez.

Nagy jelentőséget tulajdonítanak annak a hírnek, hogy Henderson angol nagykövet Berlinben átadja Anglia üzenetét. Hogy mi ez az üzenet, afelől különböző találgatásokba bocsátkozik a világsajtó.

A nap érdekes híre, hogy Anglia bevezeti az általános védkötelezettséget. Ezt az elhatározást nyilván bizonyos nyomásnak szánják a nyugati hatalmak, azonban máris megállapítja a német sajtó, hogy ettől nem tart Németország.

A helyzet kialakulásánál döntő súllyal esik majd latba Hitler beszéde, mely pénteken délben hangzik el.

A jugoszláv külügyminiszter berlini megbeszélései

Berlin, április 25 Cincar Markovics külügyminiszter kíséretével repülőgépen Berlinbe érkezett. Fogadására a repülőtéren megjelent Ribbentrop birodalmi külügyminiszter és Weissecker államtitkár, a külügyi hivatal vezetőszemélyiségeivel együtt. A jugoszláv külügyminiszter berlini tartózkodása alatt az Adlon szállóban lakik.

Cincar Markovics szerdán megkoszorúzza a hősök emlékművét, délben Ribbentrop látja vendégül saját otthonában. Ez alkalommal újabb megbeszélések lesznek a két külügyminiszter között. **Hitler kancellár a szerdai nap folyamán fogadja Markovics külügyminisztert,** aki a megállapított program szerint csütörtökön utazik el a német fővárosból.

A berlini lapok első oldalon meleghangú cikkekben üdvözlik a német fővárosba érkezett jugoszláv külügyminisztert.

A Lokalanzeiger így ír:

Cincar Markovics külpolitikájának vonalvezetése folytatását jelenti Jugoszlávia eddigi jól bevált külpolitikájának, **amely össze tudja egyeztetni az önállóságra irányuló törekvést a szomszéd országokkal való észszerű együttműködéssel. Belgrádnak sikerült meglazítani azokat a tulzott kötelezettségeket, amelyek Jugoszláviát a nyugati hatalmakhoz fűzték és sikerült helyreállítani a kapcsolatokat Középeurópa nagyhatalmaival. Elérte Jugoszlávia azt is, hogy a Balkán államok többé nem tekinthetők a nagy politika játéklabdáinak.**

Berlin, ápr. 25. Ribbentrop német külügyminiszter hosszabb megbeszélést folytatott Cincar Markovics jugoszláv külügyminiszterrel. Lapjelentések szerint az első megbeszélések a nézetek megfelelő egyezését mutatta ki.

Berlin, április 25. Ribbentrop kedden este hosszabb megbeszélésen fogadta Cincar Markovics jugoszláv külügyminisztert. A megbeszélés barátságos szellemben folyt le és a két országot érintő kérdésekre vonatkozó felfogások messzemenő megegyezését mutatta meg.

Gafencu az angol királynál

London, április 25. *Gafencu* román külügyminiszter kedden a Buckingham-palotában villásreggelizett a királlyal és királynéval. *Gafencu* kedden délelőtt nem folytatott megbeszéléseket vezető angol személyiségekkel. A londoni román követségi palotában fogadta *Kennedy* amerikai nagykövetet, a lengyel nagykövetet, valamint a görög követet.

Páris, április 25. Gafencu román külügyminiszter **szerdán este 11 órakor érkezik meg a párisi északi pályaudvarra.** Szombat este utazik tovább Rómába.

Róma győzött Bukarest felett

Róma, ápr. 25. A Corriera della Sera budapesti tudósítójának jelentése szerint a velencei megbeszéléseket rövidesen magyar-jugoszláv megbeszélések követik. A magyar-jugoszláv viszony rendezésére sürgősen szükség van. A velencei eredmény Róma győzelmét jelenti Bukarest felett. Most már Romániának sem marad más hátra, mint feladni eddigi negatív politikáját Magyarország iránt. Budapesten egyébként meg vannak győződve arról, hogy Ribbentrop külügyminiszter is azt ajánlja Markovics jugoszláv külügyminiszternek, hogy sürgősen egyezzék meg Magyarországgal. A magyar államférfiak közeli berlini útjának legfőbb tárgyai a magyar-szlovák viszony rendezése és a magyar-lengyel viszony megvizsgálása lesz.

Lengyelország elégedett az olasz-jugoszláv magyar együttműködéssel

Róma, április 25. *Ciano* gróf külügyminiszter hétfőn fogadta *Dlugoborszki* római lengyel nagykövetet, akivel hosszabb megbeszélést folytatott. Jó forrásból származó értesülés szerint *Ciano és a lengyel nagykövet szivélyes megbeszélései során áttekintette a nemzetközi politikai helyzetet, különös tekintettel a legutóbbi velencei olasz-jugoszláv megbeszélésekre.*

A lengyel nagykövet kifejezésre juttatta Lengyelország megelégedését az olasz-jugoszláv együttműködés folytatása és a Magyarország és Jugoszlávia közötti enyhülés kilátásai felett.

A megbeszélés során tisztázták a lengyel és olasz lapok között legutóbb lefolyt polémiával kapcsolatos sajtóincidenst.

Bulgária álláspontja

Szófia, április 25. Jóllehet, a hivatalos körök hallgatásba burkolóznak, mindazonáltal bizonyosnak látszik, hogy *Németország kérdést intézett Bulgáriához, fenyegetve érzi-e magát.* A bolgár kormány válasza még nem ismeretes, azonban más nem lehet, mint tagadó. Kiosszeivanov miniszterelnök a parlament külügyi bizottságában legutóbb tartott beszámolója során kijelentette, hogy *Bulgária úgy érzi, nem vonatkozik rá Roosevelt üzenete, tekintve, hogy nincsenek közös határai Németországgal.*

Mit akar Anglia Romániában

Bukarest, április 25. A Sir Frederic Leith-Rross vezetésével Bukarestbe érkezett angol gazdasági küldöttséget az angol kőolajipar több kiküldötte is elkísérte, így Anglia legnagyobb kőolajcégének, a Royal Dutch and Shell társaság képviselője, továbbá több gabonaszakértő, fűrészárubehozatali cég és gyapotkiviteli cég vezető embere. A hivatalos küldöttségben több angol gazdasági minisz-

rium van képviselve. A *Semnalul* meg is állapítja, hogy soha még Romániát ilyen széleskörű angol küldöttség nem látogatta meg. A lap azt is tudni véli, hogy *új nagyipari vállalatok alapjait rakják le,* így szó van nagyobb vegyi gyárakról, amelyek festőanyagot és orvosi cikkeket fognak gyártani. Ez az ipari központ hivatva lenne egész Európát és a Balkánt elárasztani cikkeivel.

A hadkötelezettség bevezetése Angliában

London, április 25. Parlamenti körökben határozottabb alapot ölt az a vélemény, hogy a kormány szerdán délután nyilatkozatot tesz a hadkötelezettségről. A nyilatkozatot állítólag a kormány szerda délelőtti ülésén szövegezik meg. A Wesminster folyosóin még mindig azt hiszik, hogy *a kormány végérvényesen a sorozás mellett fog síkraszállni s legközelebb előterjeszti az alsóházban a szükséges törvényjavaslatokat.*

Az *Ewening Standard* politikai szerkesztője ezzel kapcsolatban ezeket írja:

A sorozás bevezetése küszöbön áll. Holnapra várják, hogy a kormány bejelenti szándékát és törvényt terjeszt elő a hadkötelezettségről.

London, április 25. **A Press Assotiation értesülése szerint a kormány kedden este elhatározta a 18—21 évesek kötelező katonai szolgálatának bevezetését. Ezek a korosztályok összesen mintegy egy millió embert foglalnak magukban.**

Igénybe vehetik a nagybankok és iparvállalatok vagyonát is

London, április 25. Az alsóház ülése után az angol kormány tagjai tanácskozásra ültek össze az alsóház miniszterelnöki szobájában.

A Press Assotiation értesülése szerint a tanácskozás tárgya a **hadkötelezettségnek Angliában bizonyos alakban való bevezetése volt.** A kormánynak erre vonatkozó bejelentése a lap szerint holnapra várható.

Az angol nemzeti munkatanács határozatot fogadott el, amely tiltakozik a hadkötelezettség bevezetése ellen. Hangoztatja a határozat, hogy a sorozás szétbomlasztaná Anglia gazdasági életét és súlyosan érintené az angol nép egységét.

A Press Assotiation szerint az angol kormány a munkáspárt szélső baloldalának leszerelése érdekében ígéretet fog tenni, hogy **szükség esetén megfelelő módon igénybe veszi a nagybankok és ipari vállalatok vagyonát is.**

A Star szerint a hadkötelezettséget abban a formában valósítják meg Angliában, hogy kimondják az ifjabb korosztályokra a katonai kiképzés kötelező voltát.

Páris elégedett

Páris, április 25. Párisban élénk megelégedéssel veszik tudomásul, hogy az angol kormány elvben az általános védkötelezettség bevezetése mellett foglalt állást. A sajtó londoni tudósítójának egybehangzó jelentése szerint *Chamberlain* szerdán az alsóházban be fogja jelenteni az angol kormány erre vonatkozó elvi határozatát.

Németországot nem lehet meglepni

Berlin, április 25. A berlini lapok foglalkoznak az angol kormánynak **azzal a szándékával, hogy bevezeti az általános védkötelezettséget.** A Deutsche Allgemeine Zeitung így ír:

— Akár mire is határozza el magát Anglia, **tévedés lenne azt hinni, hogy Németországot meg lehet lepni, vagy éppen el lehet téríteni egyenes útjáról.**

Az Angriff ezeket írja: Teljesen mindegy nekünk, hogy **Anglia miképpen szervezi meg saját védelmét. M csak arra gondolunk, hogy a mi nemzetvédelmünket minél jobban kifejlesszük.**

Anglia javaslatai

London, április 25. A lapok jelentése szerint Sir Neville Henderson berlini angol nagykövet nagyfontosságú üzeneteket vitt magával, amelyet lehetőleg Hitler kancellárnak személyesen vagy legalább is Ribbentrop külügyminiszternek fog átadni. Az üzenet lényege:

1. *Anglia száz százalékig támogatja a Roosevelt-féle tiz-, illetőleg huszonötéves megnemtámadási tervet.*

2. Anglia nyomatékosan ajánlja Németországnak a Roosevelt-féle terv elfogadását az általános megbékülés érdekében.

3. A javaslat elutasítása tovább feszítené a nemzetközi helyzetet.

4. Kölesönös békülékenység esetén Anglia kész az összes vitás kérdéseknek békés úton, tárgyalások útján való elintézéséhez hozzájárulni, beleértve *a nyersanyagforrásokhoz és a nemzetközi piacokhoz való hozzáférést.*

5. Angol felfogás szerint a békülékenység jelének volna tekinthető — mondja a »Daily Express« — *a német csapatok és hadihajók visszahívása, az angolellenes német sajtóhadjárat beszüntetése és nagyobbmérvű leszerelés.*

6. *Mindezeknek a javaslatoknak visszautasítása esetén Anglia kénytelen lenne az általános hadkötelezettséget bevezetni.*

Berlin, április 25. *Henderson angol nagykövet szerdára jelezte látogatását a birodalmi külügyminiszteriumban.* Szerda délelőtt fogja fogadni Ribbentrop birodalmi külügyminiszter.

London, április 25. A Reuter iroda jelenti Berlinből:

Attolico berlini olasz nagykövet meglátogatta sir Neville Henderson angol nagykövetet. A Reuter iroda diplomáciai levelezője úgy értesül, hogy **az angol nagykövet Berlinbe visszatérve, érintkezést keres Ribbentrop külügyminiszterrel, akivel ismerteti az angol politika alapelveit,** kiemelve, hogy Anglia főcélja a béke fenntartása, távol áll tőle Németország bekerítésének szándéka, de újabb támadási cselekménynek teljes erejéből ellentállna.

Berlin, április 25. A nemzeti szocialista párt hivatalos lapja, a *Völkischer Beobachter* kedden reggel négyhasábos címmel a következő kérdést intézi Roosevelt elnökhöz:

»*Hajlandó-e Roosevelt úr kötelező ígéretet tenni, hogy az Egyesült Államok az elkövetkező huszonöt évben nem fogják megtámadni Haiti és San Domingo köztársaságokat?*«

A lap azzal indokolja ezt a kérdését, hogy az amerikai hadiflotta volt törzskari főnöke, *Stirling* tengernagy legutóbb nyiltan azzal a követeléssel lépett fel, hogy állítsanak fel a független Haiti és San Domingo köztársaságok kikötőiben megerősített flottatámpontokat az Egyesült Államok hadiflottája számára.

Hull amerikai külügyminiszter ujabb támadása

Washington, április 25. *Hull* külügyminiszter az amerikai vöröskereszt fennállásának 75. évfordulója alkalmából tartott évi banketten újabb támadásra használta fel a tekintélyállamok ellen, anélkül azonban, hogy megnevezte volna őket. Fejtegetései során többek között kijelentette, hogy bizonyos emberek módszereikkel már a háború kitörése előtt nyugtalansággal töltik el a világot, fegyveres erőnek bárminő ürügy alatt való alkalmazása, a térbeli terjeszkedés és más népek feletti uralom célját követik. Azok a nemzetek, amelyek ilyen erőszakot alkalmaznak, a háború okozói. Valahányszor erőszakos módszereket használnak, szükségképpen ellenérők támadnak a védekezésre. A »békés nemzetek« ilyen esetben inkább választanák a fegyverrel való védekezést, mint a meghódolást és a rabszolgaságot. A világon elég készlet és elég hely van kémilliárd ember számára, azonban nincs hely olyan politikai rendszer számára, amely nemzetek, vagy nemzetek csoportjainak uralmát tervezi. Még ma is lehetséges, hogy békés úton érvényesítsük jogunkat. Amerika hajlandó ilyen tekintetben »hozzájárulni« a béke biztosításához.

Azt várják, hogy Hullnak ezt a beszédét, amely semmi újat nem hozott, a sajtó és a rádió megfelelőképpen »Hitlerhez intézett utolsó üzenetnek« állítja be.

Pénteken délben beszél Hitler

Berlin, április 25. **Hitler birodalmi vezér és kancellár április 28-án déli 12 órakor a birodalmi gyülés előtt beszédet mond.**

A vezér beszédét rádión is közvetítik. A Németbirodalom valamennyi üzemében 12 órától 1 óra 30 percig hallgatják a beszédet. Az üzletek a beszéd alatt zárva lesznek. Hitler beszédét a német ifjúság az iskolákban hallgatja.

Német lapok a jugoszláv-magyar viszonyról

Berlin, április 25. A lapok érdeklődésének tárgyát továbbra is a velencei olasz-jugoszláv megbeszélések alkotják. Ezzel kapcsolatban mindegyik lap közzéteszi a megbeszélések befejezése alkalmával kiadott zárókommünikét és bő kivonatban ismertetik a tárgyalások jelentőségét méltató olasz és jugoszláv sajtómegnyilatkozásokat.

A Berliner Börsenzeitung római tudósítójának jelentése szerint abból a tényből, hogy a megbeszélések Belgrád és Budapest közötti közeledés lehetőségét is nyitvahagyták, arra lehet következtetni, hogy a nemzetközi politika terén még nagyon fontos lépések várhatók.

A lap kiemeli a továbbiakban, hogy a megbeszélések befejezése alkalmával Ciano gróf a sajtó előtt tett nyilatkozatában hangsúlyozta **a megbeszélések jelentőségét Magyarországra nézve.**

A Deutsche Allgemeine Zeitung velencei tudósítójának jelentése szerint a magyar-olasz megbeszélések Ciano grófot abba a helyzetbe hozták, hogy jugoszláv vendégének tudomására hozhatta **Magyarországnak egy Belgráddal való barátsági szerződés megkötésére irányuló készségét, amit jugoszláv részről teljesen magukévá tettek.**

Az Essener Nationalzeitung vasárnapi számában a lap budapesti tudósítója „Magyarország lépése a reálpolitika felé, meglepő szívélyesség Jugoszlávia irányában" cím alatt foglalkozik a magyar miniszterelnöknek fogadtatása alkalmával tett nyilatkozatával.

Az a tény — írja a cikk — hogy a magyar miniszterelnök, valamint a külügyminisztériumhoz közelálló Pester Lloyd, a római látogatásról szóló **beszámolót Jugoszláviára való határozott utalással kapcsolta össze, budapesti politikai körökben nagy figyelmet keltett** annál is inkább, mert ezek a körök Circar-Markovics jugoszláv külügyminiszter velencei látogatásával szoros összefüggést látnak a magyar államférfiak római útjával.

Budapesten tudni vélik, hogy a **jugoszláv és az olasz külügyminiszter megbeszéléseiben a magyar-jugoszláv megértés továbbfejlesztésének kérdése fontos szerepet játszott. Budapesten, úgylátszik, máris bizonyosra veszik a magyar-jugoszláv viszony kedvező alakulását.**

Vigszinház

Ma utoljára

a felejthetetlen amerikai filmremek:

SZUEZ

Tyrone Power—Loretta Young —Annabella

Rövid táviratok

Páris, április 25. A berlini francia nagykövet kedden este az északi expresszel elutazott Berlinbe.

Bukarest, április 25. Potemkin h. népbiztos ankarai utazása során kedden Bukarestbe érkezett. Délelőtt felkereste a szovjet követséget, ahonnan délután 4 óra tájban távozott. Hivatalos román körökben hangoztatják, hogy nem lépett érintkezésbe egyetlen román hivatalos személyiséggel sem.

London, április 25. Valamennyi lap nagy érdeklődéssel foglalkozik Pál jugoszláv kormányzóherceg közeli olaszországi utazásával. Megemlíti, hogy a jugoszláv pénzügyminiszter is ellátogat Rómába.

Burgos, április 25. Spanyolország lakosságához felszólítást intéztek, amelyben a nemzeti államkincstár gazdagítását célzó arany és aranytárgyadományozásra szólítják fel. Erre az adományra — mondja a felhívás — az újjáépítés érdekében a köztársaságiak által elrabolt óriási értékek pótlására van szükség.

Minden előkészület megtörtént az új választásokra

A belügyminiszterium leküldte a kerületekbe a titkos választáshoz szükséges urnákat. — A pártok helyzete.

Budapest, április 25. Politikai körökben változatlanul tartja magát a hír, hogy amennyiben a képviselőház és felsőház között a zsidójavaslat kérdésében a megegyezés megtörténik, pénteken bekövetkezik a képviselőház feloszlatása és az új választások kiírása május utolsó harmadára.

Ezt látszik igazolni az a nagyarányú előkészület, mely a belügyminiszteriumban folyik a választásokkal kapcsolatban. Erről szól az alábbi híradás.

Az urnák, szavazócédulák és ajánlási ívek

Már hetekkel ezelőtt megtörténtek a belügyi kormányzat intézkedései minden esetre. *A titkos választójog gyakorlásához szükséges rendelkezéseket már valamennyi törvényhatóság első tisztviselője megkapta.* A belügyminiszterium minden választókerületnek, sőt az ország valamennyi szavazókörzetének megküldötte már a titkos választáshoz szükséges urnákat. Ezek az urnák vaslemezekből készültek, semmi körülmények között nem utánozhatók és teljesen kizárják az úgynevezett urnacserét, amivel a titkos választás eredményét befolyásolni lehetne.

Más intézkedések is történtek, amelyek a választás tisztaságának biztosítását célozzák. A választási nyomtatványok elkészítésénél a belügyminiszter különleges rendelkezéseket tett. Az összes szavazócédulák — melyeknek kinyomtatása már megtörtént — *a belügyminiszter vízjegyével vannak ellátva*, tehát aligha lehet azokat utánozni. A szavazócédulákból mind az egyéni, mind a lajstromos választásra minden kerület, illetve választási körzet csupán 10 százalékkal több nyomtatványt kap, amelyekkel a legszigorúbban el kell számolni.

A választóknak a titkos szavazásra való kioktatására a belügyminiszter utasítása alapján különös gondot kel lfordítani. Erre azért kell különös súlyt helyezni, mert *a megyékben egyszerre történik a szavazás az egyéni jelöltek és lajstromos listára.*

Elkészültek az ajánlási ívek is. Ezeknek szétküldése a házfeloszlatással egyidejüen haladéktalanul megtörténik.

A kerületi beosztás

A kormány eldöntötte azt a kérdést is, amelyet előkelő jogászkörökben erősen vitattak, hogy tudniillik *lehet-e választatni a törvény értelmében most, amikor a kerületi beosztás még nem került nyilvánosságra.* A belügyi kormány álláspontja az, hogy a törvény rendelkezései világosak: hatvan nappal a Ház mandátumának lejárta előtt kell a törvény értelmében közzétenni az új kerületi beosztást, az országgyülés mandátuma pedig csak 1940 április 26-án jár le.

Az illetékes tényezők megállapítása szerint körülbelül negyven napra van szükség a Ház feloszlatásától kezdve, amíg az új parlament összeülhet.

A választások időpontja

Három hétre tervezik a választási agitációt. A választások nyolc-tíz nap alatt zajlanak le a pótválasztásokkal együtt és ettől számított tíz nap multán ül össze az új országgyülés. *Május 21 és 26-a között zajlanak le a karhatalom megfelelő elosztása érdekében mind az egyéni, mind a lajstromos kerületekben a képviselőválasztások.*

Június 3-áig, legkésőbb 5-ig befejeződnek mindenütt a pótválasztások is és így semmi akadálya nincs annak, hogy legkésőbb június 14-ére vagy 15-ére egybehívható legyen az új parlament.

A pártok helyzete

Most már körülbelül véglegesnek látszik az a megállapítás, amely szerint az új választásokon mindössze öt országos párt indul. Ezek a következők:

1. *Magyar Élet Pártja,*
2. *Egyesült Keresztény Párt,*
3. *Független Kisgazdapárt,*
4. *Polgári Szabadság Párt,*
5. *Szociáldemokrata Párt.*

A többi párt nem országos jellegü és a törvény értelmében mint országos párt most már csak akkor vehetne részt a választási küzdelemben, ha a Ház feloszlatása előtt képviselői taglétszáma a Ház egyharmadát eléri. Amennyiben tehát a Keresztény Függetlenségi Párt, vagy a Mikecz—Bornemisza-féle Nemzeti Reform Párt, vagy más alakulatok országos pártként akarnának indulni, ennek a feltételnek minden körülmények között eleget kell tenniök. Ezért indultak meg a tárgyalások a keresztény polgári pártok között való sürgős egyesülésre.

Ez az oka annak is, hogy egyes kerületekben, különösen a fővárosban, Pestkörnyéken és a régi nagy titkos kerületekben a keresztény polgári pártok minden valószínüség szerint egyesített listával veszik fel a küzdelmet. Az ajánlásoknál ugyanis olyan óriási különbségek vannak a választási törvény értelmében az országos és nem országos pártok lehetőségei között, hogy *a lajstromos kerületekben másképp, mint egyesített listával indulni szinte leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik.*

Nemzeti gárdát állítanak fel Romániában

Bukarest, április 25. Károly király rendeletet irt alá, amely engedélyezi a nemzeti újjászületés frontjának keretén belül a nemzeti gárda felállítását. A nemzeti gárda vezérkari főnöke Popovics ezredes lesz.

— **Szmrecsányi egri érsek** 88. születésnapját most ülte meg teljes visszavonultságban az egri érseki palotában. Az ősz főpásztor teljesen egészséges.

630 millió fontot költ Anglia ebben az évben hadseregére és fegyverkezésre

Óriási összegek az angol költségvetésben. — Emelik az adókat.

London, április 25. Feszült érdeklődés várta az alsóházban sir John Simon kincstári kancellár költségvetési beszédét.

Az 1939—40. pénzügyi évre az állami jövedelmekből fedezendő **összes kiadások 922.444.000 fontra irányozhatók elő** — mondotta beszédében a kincstári kancellár, nem számítva a honvédelmi pótköltségvetést. A kincstár jövedelme 918.331.000 fontra becsülhető a jelenlegi adórendszer alapján. **Ebből a jövedelemből 223,500.000 font fordítható haderőfejlesztésre. Az újabb előirányzatok azonban a véderő összes kiadásait 580.000.000 fontra becsülik, amiből 350 millió font kölcsönből, 230 font pedig a folyó jövedelmekből fedezendő.**

A territoriális haderő létszámának megkétszerezése és más újabb haderőfejlesztési intézkedések következtében a haderő összkiadása a folyó pénzügyi évben 630 millió fontra becsülhető, de valán meg ezt is túl fogja haladni. A véderő kiadások legutóbbi 50 millió fontnyi növekedésénél — t. i. az eredetileg előirányzott és a későbbi 630 millió font közötti különbség — 20 millió fontot adó-hozadékból, a maradékot pedig véderőkölcsön útján termtik elő. Ezzel az összkiadás 942,440.000 fontra emelkedik és tekintettel a 918,327.000 font előirányzott állami jövedelmekre, 24,113.000 font hiányt kell még fedezni, nem számítva a pénzügyi év során kibocsátandó 548 millió font véderő kölcsönt.

A kincstári kancellár ezután adózási terveit ismertetve, bejelentette, hogy a magángépkocsik adóját, a dohányfogyasztási adót, a cukoradót emeli. 50 ezer fontnál nagyobb értékü örökségek után bizonyos adópótlékot fog kivetni.

A kincstári összjövedelmeknek az összes bejelentett adóreformok után 942,600.000 fontot tesznek ki és így a pénzügyi év 156 ezer fonttöbblettel fog zárulni.

Kijelentette végül, hogy bármilyen **súlyos terhet háritson is a költségvetés az országra,** az bizonyára szívesen vállalja ezeket az áldozatokat a világbéke érdekében. (Általános helyeslés.)

Ezután az ellenzéki vezérek angol parlamenti szokás szerint rövid, ideiglenes megjegyzéseket tettek a költségvetéshez. Az alsóház végül alkotmányos szokás szerint **ideiglenesen megszavazta a költségvetés valamennyi pénzügyi természetü szakaszát.**

Ami a költségvetés közgadasági hatásait illeti, a Press Assotiation úgy értesül, hogy a **magán gépkocsiipar képviselete rendkivül súlyos csapásnak tekinti a magángépkocsik adójának felemelését.** A dohány- és cukoripari érdekeltségek képviselői kijelentették, hogy **az adóemelést kénytelenek lesznek a közönségre áthárítani, ezért megfelelő arányban emelik a cukor, illetőleg a dohány fogyasztói árát.** A filmipari érdekeltség képviselete kijelentette, hogy a filmadó felemelése bombacsapásként érte a film- és moziszakmát.

Tiszti köpenyek
Esőkabátok
Vihar kabátok
Kocsis köpenyek
nagy választéka a
Benyáts áruház

Az ukrán menekültek nem térhetnek vissza Ruszinszkó területére

Volosin semmiféle politkai szerepet nem játszhat.

Varsó, április 25. Vitéz leveldi *Kozma Miklós* volt belügyminiszter előadásával, amely hétfőn hangzott el a nemzetközi érintkezést előmozdító lengyel intézet rendezésében, bőségesen foglalkozik a keddi lengyel sajtó.

Az előadás után Suminsky gróf, az Express Tl szerkesztője kérdést intézett Kozma Miklós volt belügyminiszterhez a külföldi sajtó egyes híreszteléseivel kapcsolatban.

Kozma Miklós kijelentette, hogy nem felelnek meg a külföldi sajtónak azok az értesülései, amelyek szerint a magyar kormány és Volosin volt ukrán miniszterelnök között tárgyalások folynak. *A magyar kormány nem hajlandó megengedni, hogy azok a menekültek, akiket az ukrán kormány importált Ruszinszkó területére, visszatérjenek Ruszinszkóba. Volosin lelkész magyar állampolgárnak tekinthető és nincs kizárva, hogy a magyar kormány engedélyezi visszatérését. Annyi azonban bizonyos, hogy Magyarországon semmiféle politikai szerepet nem játszhat.*

Az ukrán kérdéssel kapcsolatban *Kozma Miklós* kijelentette, hogy *a magyar kormány sohasem ismerte el Ukrajna létezését, úgyszintén az ukrán nemzetiséget sem Ruszinszkóban.* A magyar kormány egyedül ruszinokat és Ruszinszkót ismer.

Hungária filmszínház
Ma Jávor Pál, Kiss Ferenc és Tolnay Klári főszereplésével: a
Toprini nász
Előadások: 5, 7, 9-kor! Jön: Szervusz Péter!

— **Bélrenyheség és az ennek következtében fellépő emésztési nehézségek, gyomorfájás, májduzzadtság, ingerlékenység és álmatlanság esetén** az emésztőcsatornát reggel felkeléskor egy pohár természetes **Ferenc József** keserűvíz alaposan kitisztítja és így a gyomrot és a beleket fertőtleníti, továbbá a vérkeringést helyes útra tereli és az egész szervezetet felfrissíti. Kérdezze meg orvosát.

Mit ír a szlovák hivatalos lap?

„Érdekünk, hogy egészen beleilleszkedjünk Németország életterébe"

A *Slovenská Pravda*, a pozsonyi kormány hivatalos lapja, vezércikkében ezeket írja:

»*Sokkal kisebb ország vagyunk, mintsemhogy önálló életteret igényelhessünk magunknak.* Érdekeink azt követelik, hogy *egészen beleilleszkedjünk Németország életterébe és egész gazdasági életünk vezetését rábízzuk. Ettől függ állami önállóságunk is.* Van önálló kultúránk, nyelvünk, irodalmunk, közigazgatásunk, de nem lehet elkülönülnünk gazdaságilag, mert ehhez az alapfeltételek hiányoznak. Ez a hiány megvan egyébként Németországban is és éppen ezért a németek közös gazdasági életet szerveznek maguk körül. Ez a német élettér. Ebbe mi is beletartozunk és így biztosítjuk jövőnket és önállóságunkat.«

Ma ül össze a két Ház bizottsága

Budapest, április 25. A képviselőház egyesített bizottsága délután négy órakor ülést tartott, melyen a felsőház bizottságával együttesen tartandó ülések elnökéül *Péchy* Lászlót, alelnökéül *Mecsér Andrást*, előadóul *Makkai Jánost* választották meg. A képviselőház és felsőház bizottságának együttes ülését szerdán délelőtt tíz órakor tartják.

Az egyeztetés kimenetele elé nagy érdeklődéssel néznek. Az ellentéteket nem szünteti meg az, ha az együttes egyeztető bizottság akár a képviselőház, akár a felsőház szövegét fogadja el. Az egyeztető bizottság bármely irányú állásfoglalása felett külön-külön határoz a felsőház és a képviselőház és valószínűtlen, hogy akár a felsőház, akár a képviselőház megváltoztatja álláspontját, hacsak kompromisszum nem jön létre.

Gróf *Teleki Pál* miniszterelnök visszaérkezése óta folynak a megbeszélések az ellentétek kiküszöbölésére. Olyan megoldási terv merült fel, hogy az 1848 előtt már itt született és azóta keresztény felekezet tagjává lett zsidókra nézve érvényesítsék a törvényjavaslat első szakaszában foglalt mentesítést azzal a megkötöttséggel, hogy az ilyen mentesítésnél a földigénylések lehetősége fenntartható. Ami a zsűri kérdést illeti, mert ellentét csak ennél a két pontnál volt a felsőház és képviselőház között, itt olyan terv van, hogy különböző kritériumhoz kötnék a zárt számban történő mentesítés kérdését, de szó van arról is, hogy ennek a módosításnak teljes elhagyásával jutnak megegyezésre.

Mindenesetre a választások közelsége is sürgeti a zsidókérdés végleges megoldását és ezért remélik a felsőházban, hogy maga a kormány fog közbelépni.

A megbeszélésektől várják, hogy a két Ház bizottságának együttes ülésén mindjárt közvetítő indítványt fognak tenni és a közvetítő indítvány feletti döntés kerül majd a két Ház plénuma elé jóváhagyás végett.

Érdekes eset a Kúrián

A debreceni tábla előtt tett pótmagánváddal szemben a koronaügyész „védőbeszédet" mondott.

Budapest, április 25. Érdektelen, kisebb jelentőségű bűnügyet tárgyalt kedden délelőtt a Kuria Bolla-tanácsa. A vádlott dr Kiss Bertalan aszalói gazdálkodó volt, akit **pótmagánvád alapján a debreceni tábla hamistanúzásra való rábírás vétségben bűnösnek mondott ki** és pénzbüntetésre í télt. A vádbeli cselekményt úgy követte el, hogy egy polgári perben **a tanúkat arra kérte, vallják, hogy az alperes december közepén éjszaka ötven darab anyajuhot a felperes istállójából elhajtott.** De kiderült, hogy a juhnyáj elterelése nem titokban, főként nem éjszaka történt.

A Kurián az iratok ismertetése után **váratlanul olyan fordulat történt**, amely ezt a szürke ügyet kiemelte az érdektelen jogesetek köréből. Felállt dr Kéler Béla kir koronaügyészhelyettes és **a vádlott érdekében formális védőbeszédet tartott.**

— Úgy látom — mondotta —, hogy a vádlottnak nincs itt a védőügyvédje, *ezért szükségét érzem annak, hogy a pótmagánváddal szemben megvédjem. Mint a koronaügyészség képviselője, a jog és az igazság érvényesülése felett őrködök.* Már pedig ezt a vádlottat **téves jogi felfogás alapján ítélte el a tábla. Hamistanuzást csak akkor követ el a tettes, ha a perben lényeges, ügydöntő körülményre nézve vall valótlanságot.**

— *Itt csak az volt a valótlan, hogy az eset nem éjszaka történt.* De decemberben a legrövidebbek a nappalok. Vidéken, pláne tanyákon, a sötét délutáni órákban már éjsötét van. Nem volt fontos abban a juhnyájperben az éjszakai időmegjelölés, ezzel tehát hamistanuzást elkövetni nem lehetett. *Kérem a Kúriát, hogy a marasztaló ítéletet semmisítse meg és a vádlottat mentse fel a vád alól.*

A Kúria magáévá tette a koronaügyész jogi okfejtését és megtörtént az a ritka eset, hogy *a vádhatóság jogi képviselőjének védőbeszéde alapján a vádlottat felmentette.*

Dr *Kiss Beralan* vádlott, aki a kúriai tárgyaláson csak mint hallgató lehetett jelen, mély meghajlással köszönte meg az ítéletet.

Az országos honvédelmi bizottság megalakúlása

Budapest, április 25. A 36 tagú országos honvédelmi bizottság kedden délután 5 órakor tartotta alakuló ülését, vitéz Szurmay Sándor ny. gyalogsági tábornok, nyü. honvédelmi miniszter, **felsőházi tag elnöklésével.** A bizottság a felsőház részéről **elnökül** Röder Vilmos ny. honvédelmi **minisztert, alelnökül vitéz Kozma Miklós** volt belügyminisztert, előadóul vitéz Simon Elemér **titkostanácsost**, jegyzőül gróf Apponyi Károly ny. vezérkari alezredes, felsőházi tagot választotta meg. A Ház részéről elnökül vitéz Rátz Jenő ny. honvédelmi minisztert, alelnökül vitéz Ujfalussy Gábor nyug. altábornagyot, előadóul vitéz csicseri Rónay István ny. vezérkari alezredest, jegyzőül pedig vitéz Biró György nyug. ezredest, képviselőket választották meg.

A bizottság ezután egyhangúlag elfogadta a találmányokról szóló miniszteri rendeletet.

Kötéláltali halálra ítélték a vésztői családírtót

A gyulai törvényszék tegnap kezdte tárgyalni a háromrendbeli gyilkossággal és rablással vádolt Pálfi István bűnperét.

Pálfi István egy vésztői tanyán szolgált mint gazdasági cseléd s ez év március 2-án *állatias kegyetlenséggel meggyilkolta édesapját: Pálfi Sándor gazdát, mostohaanyját és 12 éves unokaöccsét, Molnár Andrást.*

A 28 éves Pálfi István, aki háromnapos korában elvesztette édesanyját, lelencházban nevelkedett. Később, mikor visszakerült a szülői házhoz, *mostohaanyja állítólag rendkívül ridegen és szűkmarkuan bánt vele.*

A gyilkos halálsápadtan botorkált be a terembe. A fegyőrök támogatják a bírói emelvény elé.

Megtörten mondja, hogy bűnösnek érzi magát.

Ezután elmondja egész élete történetét. *Mostohaanyja üldözte el a háztól, apja is ütötte-verte.* A bérét mindig elszedték a szülei, nem jutott ünneplő ruhához, *nem tudott leányosházakhoz járni és ezért nem is nősülhetett meg.* Elmondja, hog yelőbb a mostohaanyját akarta megölni.

— És az András gyerekre nézve mit gondolt? — kérdi az elnök.

— *Meg kellett ölnöm őt is, hogy tanuja ne maradjon a gyilkosságnak. Pedig nagyon szerettem.*

— Hát más megoldásra nem gondolt?

— De igen, el akartam menni innen, a Felvidékre akartam költözni.

— Miért nem tette?

— Nem volt útiköltségem.

— Mégis, mi késztette a gyilkosságra?

— *Az, hogy hozzájussak ahhoz a negyven pengőhöz, amit Amerikából küldtek nekem, de szüleim nem adták át.*

Ezután az elnök felmutatja a baltát, amellyel a legény a gyilkosságot elkövette.

— Ha a gyereket annyira szerette, miért végzett vele is? — kérdi az elnök.

— Még az utolsó pillanatban is haboztam, *azt hittem, nem lesz otthon a gyerek, de mert otthon volt, vele is végeznem kellett.*

A tanúk kihallgatása, valamint a perbeszédek elhangzása után a bíróság bünösnek mondta ki Pálfi Istvánt 3 rendbeli gyilkosság és egyrendbeli rablás büntettében és ezért kötéláltali halálra ítélte. Az ítélet ellen Pálfi fellebbezést jelentett be.

Pártnap a MÉP-ben

Budapest, április 25. A Magyar Élet Pártja Esterházy uccai klubhelyiségében pártnapot tartott, amelyen a párt képviselőtagjai, kültagjai s a főispánok nagyszámban vettek részt. Ott volt **Darányi Kálmán** a Ház elnöke, vitéz **Imrédy Béla** ny. miniszterelnök, báró **Vay László,** a MÉP elnöke, vitéz **Rátz Jenő, Antal István, Bonczos Miklós** aliamtitkárok s még sokan a párt képviselőtagjai közül. A megjelentek igen beha ó eszmecserét folytattak az időszerű politikai kérdésekről s az esti órákban vacsorára ültek össze.

Éjszaki fény volt az éjszaka Magyarorszao felett

Tegnapra virradó éjszaka nem sokkal éjfél után északi fény jelent meg Magyarország fölött. A rendkívüli égi jelenség nem volt olyan erős, hogy át tudott volna hatolni a városok fényein.

A Svábhegy tetején a csillagvizsgáló intézet kertjéből tisztán meg lehetett figyelni a gyönyörű jelenséget, amely teljesen megvilágította az égboltot.

Jelentés érkezett a Meteorológiai Intézethez a Budapesttől nem messze fekvő Perkáta községből is. Ott is látták az északi fényt.

Legutoljára a mult év január 25-én volt északi fény nálunk. Az sokkal erősebb volt, mint az elmúlt éjszakai. Több óráig tartott, míg a tegnapi mindössze egy félóráig.

A napból kiáradó elektromok, **amelyek a udósok véleménye szerint az északi fényt okozzák, tegnap éjjel, úgy látszik, igen erős áramlással kerültek a föld pólusainak mágneses terébe és ez az erős elektronfolyamat nemcsak a sarkvidékeket világította meg, hanem sokkal messzebb is eljutott a fénye.**

A Meteorológiai Intézet kéri mindazokat, akik az északi fényt látták és annak időpontjáról és lefolyásáról pontos leírást tudnak adni, szíveskedjenek levelezőlapon értesítést küldeni a következő címre: Meteorológiai Intéze,t Budapest 114.

Gafencu megbeszélése véget ért

London, április 25. A Press Assotiation szerint Gafencu londoni megbeszélései kedden este befejeződtek. A szerdán kiadandó hivatalos közlemény hangoztatni fogja, hogy a megbeszélések mindkét félre nézve teljesen kielégítők voltak. Angol részről tisztázták a Romániának adott szavatosság természetét. Gafencu, midőn Londont elhagyja, világosan érteni fogja Anglia szándékait és az új angol politika céljait. A megbeszélések tárgyai jóformán kizárólag politikai és harcászati kérdések voltak, különös tekintettel az Anglia által Romániának, Görögországnak és Lengyelországnak nyujtott szavatosságokra. A Romániának netán adandó angol fegyverkezési hitelekről, valamint kerskedelmi ügyekről, beleértve az olajvásárlást, a Bukarestben tartózkodó angol kereskedelmi küldöttség fogja tárgyalni.

Prága, április 25. A »*Der Neue Tag*« úgy értesül, hogy a Hlinka-gárda vezetősége tisztító akciót indított a gárda tisztikarában. Az uóbbi időben több tisztet lefokoztak, amiért saját felelősségükre intézkedtek, főleg zsidók elleni ügyekben. Több lefokozott tisztet internálótáborba szállítottak. A gárdistáknak megtiltották, hogy a hatóságok hatáskörébe beavatkozzanak házkutatások rendezése és letartóztatások végrehajtása tekintetében.

Mire költötték a rablott pénzt a Puzsár testvérek?

Csak három pengő maradt az ispotályi rablásból — Átkisérték a tetteseket az ügyészségre. — A cigányt szabadon bocsátották.

Az ispotályi rablótámadás ügyében befejezték a nyomozást a rendőrségen. Az elfogott rablókat kihallgatták. — **Ugy Puzsár László, mint Puzsár Bálint beismerték, hogy ők követték el a rablást.** Elmondották, hogy **az egyik kocsmában beszélték meg, hogy fogják Hegedüs János kőművest kifosztani.**

Kocsmáról-kocsmára vitték azzal a szándékkal, hogy leitassák az idős embert, majd az egyik kocsmában ők is fizettek neki másfél liter bort. **Puzsár** László volt az, aki **Hegedüst** magához szorította, de mivel nem bírt a védekező emberrel egyedül, Bálintot is segítségül hivta és torkon ragadta a szerencsétlen embert. **A rablás után egy bokorban bújtak meg, amíg tiszta lett a levegő és azután menekültek csak el.**

Mindkét testvér büntetett előéletű, jelenleg állásnélkül napszámosok, Bálint nemrégen jött vissza a katonaságtól és beadta kérvényét a MÁV-hoz, de amikor erkölcsi bizonyítványt kértek tőle, elállott szándékától, mert legutóbb is néhány hónapot ült a fogházban lopás miatt.

Az elrabolt 130 pengőből csak három pengő került elő a többit élclemre és ruhára költötték a rablók. Az őrizet be vett cigányt, — aki hegedűjével kísérte a társaságot az Ispotály uccán a rablás idején —, szabadon bocsájtották, mert semmi része nem volt a bűntényben. A két testvért kihallgatásuk után átkisérték az ügyészségre.

18.000 pengős költséggel turista-szállót és új cédulaházat épittet a város a Hortobágyon

Népi stílusú épületet emelnek a pusztán

Debrecen város a régi cédulaház helyén új cédulaház és ezzel együtt turista szálló építését határozta el.

Az építkezés költségei 18.000 pengőt tesznek ki s a tervek szerint manzardkiképzésü épületet emelnek, mely 26 személy befogadására lesz alkalmas. Az építkezés ügye már jóváhagyást nyert.

Debrecen városa az építkezés ügyében feliratot intézett az Országos Idegenforgalmi Hivatalhoz s megküldte a turista-szálló és a cédulaház építési terveit azzal, hogy azt a Magyar Néprajzi Társaság népi építészeti szakcsoportjával vizsgáltassa felül, mert a tervek alapján a Hortobágy puszta környezetének megfelelően népi stílusu épületet akar a város emeltetni.

*

Amilyen őszinte örömmel üdvözöljük az elhatározást, hogy végre a Hortobágyon megvalósul a turista-diákszálló s azoknak a kívánalmaknak, melyeknek hasábjainkon számtalanszor adtunk hangot, végre egy része valóra válik, annyira nem tudjuk megérteni, hogy miért halogatódik, odázódik évről évre a debreceni turistadiákszálló ügye.

A Debreczen hasábjain különböző egészséges, megszívlelendő gondolatokat vetettek fel ebben a kérdésben olvasóink. Ennek az illetékesek részéről — sajnos — semmi visszhangja nem támadt. De már régebbi időben is több értékes gondolatot fejtettek ki a debreceni diákszálló megvalósításának érdekében.

Tudtunkkal a DEAC sporttelepén levő épületet és a Cserkészparkban levő helyiséget is felajánlották erre a célra s a városnak csak a berendezésről kellene gondoskodni. Lehetséges, hogy ez nem volna tökéletes, megfelelő megoldás, azonban, amíg elérkezik az idő, hogy a város talál fedezetet a Debrecenhez méltó turista-diákszálló felépítésére, meg vagyunk róla győződve, hogy egy ilyen ideiglenes megoldást is hálával és örömmel fogadna a magyar ifjúság. Ha pedig a város most költségvetésében megfelelő összeget beállítana a régenvárt, városunkhoz méltó diákszálló felépítésének céljára, az napjainkban, amikor az illetékesek százszázalékig átérzik, hogy ennek milyen jelentősége van nemzetnevelési szempontból, nyugodtan állíthatjuk, hogy nem kerülne törlésre.

Debrecen városa nemes példamutatással mindig jelentékeny összeget áldozott a mult megbecsülésére, szobrokra, emlékművekre. Ezt nem kifogásoljuk, ezt így is kell tennie a legmagyarabb városnak, mert ezek a szobrok, emlékművek egy-egy példaképet jelentenek a ma élő nemzedék számára. De a mult megbecsülésére áldozott összeg mellett kell lennie pénznek arra is, hogy erős., egészséges ifjúságot neveljünk a jövő fejlődése érdekében.

D. K. V.

1939. évi ujtypusu autók árai:

Front Normál Limousine	P 2·750
Front Special imousine	P 3·100
Meisterklasse Limousine 2 ajtós	P 3·360
Meisterklasse Limousine 4 ajtós	P 3·525
Meisterklasse Limousine Cabriolet	P 3·600
Luxus Cabriolet 2 üléses	P 4·400
Luxus Cabriolet 4 ülèses	P 4·470
Sonderklasse Limousine, 4 hengeres	P 4·600

BMW. AUTÓ

45 HP. Limousine 2 ajtós	P 6·500
50 HP. Limousine 4 ajtós	P 8·170

Körzetképviselő:

Szoboszlai István

Széchenyi-utca 24. Telefon: 10-83.

„Debrecenbe kéne menni"...

Két ruszin gyermek szökött a városba.

Az egyik katonavonattal két ruszin fiatalkorú szökött Debrecenbe, akiket a hatóságok elfogtak. A megszeppent gyermekek otthonról szöktek el, egy ruszin falucskából. Elmondották kalandos utazásuk körülményeit, mely szerint ismerték azt a nótát, hogy „Debrecenbe kéne menni, pulyka kakast kéne venni . . ." Ezért jöttek Debrecenbe, csábította őket az ismeretlen város, amiről csak homályos fogalmaik voltak. Azt is mondották, hogy jó foszlós búza kenyérről is sokat hallottak és azt meg akarták ízlelni az alföldi városban. A hatóságok intézkedtek visszaszállításukról.

Budapesti Nemzetközi Vásár

április 28-tól május 8-ig.

1500 kiállító, 9 külföldi állam részvételével. — Saját rádióleadó állomás. — Divatszinház. — Számos ipari és közüzemi külön csoport.

50 % utazási kedvezmény

Budapestre április 22-től május 8-ig.
Visszautazásra április 28-tól május 14-ig.

Vásárigazolvány kapható a vásárirodánál, Budapest, V., Alkotmány-utca 8.

Debrecenben: a Kereskedelmi és Iparkamaránál.

A Hlinka gárda pozsonyi kaszárnyájában „öngyilkos" lett egy magyar fogoly

Pozsonyi jelentés szerint azt a száz pozsonyi magyart, akik kirándulásról tértek hazafelé és útközben Hlinka gárdisták fogták el, a kaszárnyában kihallgatták és 63-at visszatartottak. Az egyik fogoly, Bikszárdy Kálmán „öngyilkosságot" követett el. Az öngyilkosság körülményeit még homály fedi, a boncolás talán világosságot derít a rejtélyes ügyre és megállapítja az előzményeket.

A Hlinka gárda túlkapásaival kapcsolatban Mach Sándor főparancsnok erélyes intézkedéseket tett és eltávolítják azokat, akik befurakodtak a gárdába és ott felforgató törekvéseket irányítottak. A jövőben a gárda nem vehet senkit őrizetbe és nem tarthat házkutatást sehol.

A református egyház nem emel kifogást a Szent István évi jubileumi domborműnek a Baltazár Dezső uccai elemi iskola falába helyezése ellen

A »Debreczen« beszámolt arról, hogy a Szent István-év jubileumi bizottsága egy művészi kivitelü domborművet ajándékozott a városnak. A kultuszminiszterium művészeti osztályának vezetője pár héttel ezelőtt Debrecenben járt és *Kölcsey Sándor* polgármesterrel és *Zöld József* polgármesterhelyettessel szemlét tartottak, hogy a város milyen pontja lenne a legalkalmasabb a dombormü elhelyezésére.

A szemle során a Déri tér környékét találták legmegfelelőbbnek erre a célra.

Zöld József polgármesterhelyettes és dr *Balogh Sándor* főjegyző, kultúrtanácsnok kedden délelőtt látogatást tettek a református egyháznál a dombormü elhelyezésére vonatkozó megbeszélések végett és *Juhász Nagy Sándor* főjegyzővel folytattak tárgyalásokat. *A város ugyanis a tulajdonát képező, de a református egyháznak iskola céljára átengedett Baltazár Dezső ucca 2. számú ház, központi református iskola falán kívánja elhelyezni a domborművet, annak a Déri tér felé eső nyugati oldalán.* Olyan módon oldanák azt meg, hogy az iskolának a Déri térre nyiló ablakát befalaznák. Ez a befalazás csak kívül válik szükségessé, mivel belül, a vetítési célokra szolgáló teremben már régen megtörtént a befalazás.

Miután az iskolaépületet a református egyháznak adta át a város, a dombormü elhelyezésével kapcsolatban *Zöld József* polgármesterhelyettes és dr *Balogh Sándor* kultúrtanácsnok kérdést intéztek a megbeszélések során a ref. egyházhoz, hogy nincs-e kifogása a dombormü elhelyezése ellen. *A református egyház nem emelt kifogást s így a Szent István emlékmű a Baltazár Dezső uccai elemi iskola falán nyer elhelyezést.*

Benes megint háborúra izgat

Berlin, április 25. A német sajtó newyorki tudósítások alapján beszámol Benesnek, a hajdani Cseh-Szlovákia elnökének amerikai felolvasó köútjáról. Benes hetek óta repülőgépen járja be Amerika nagyobb városait és mindenütt hevesen izgat Németország és általában az új középeurópai rend ellen. Benes minden előadásában megjósolja a hamarosan kitörő új világháborút és felhivja az Egyesült államokat, hogy szálljon harcba a „szabad Európa" érdekében. Minden érvvel azt igyekszik bizonyítani, hogy Szovjetoroszország a legbékeszeretőbb hatalom, amely már régen lemondott a világforradalom tervéről. Az európai államoknak Benes szerint összse kell fogni a Szovjettel, mert csak a szovjet hadsereg lesz képes megtörni Németország erejét.

METEOR MOZI MŰSORA

Szerdán: 5, 7, 9 órakor, csak felnőtteknek: EGY SZÉLHÁMOS NAPLÓJA. — Szombattól: PUSZTAI KIRÁLYKISASSZONY.

KRAYER Festékgyár fióküzlete
Csapó u. 5.
Telefon 21-60. Telefon 21-60.

A ruszin autonomia

Irta: dr Csűrös Ferenc ny. közművelődési tanácsnok

(Ötödik befejező közlemény).

Az eddigiek során mindig arról volt szó, hogy az önkormányzat minő fejlődési lehetőségeket nyit és minő jogokat biztosít Kárpátalja népének.

Essék most már szó arról is: mit vár és mit várhat el joggal a magyarság a ruszin önkormányzattól.

Joggal elvárhatja azt, hogy az önkormányzat, míg egyik oldalon biztosítja a ruszin nép szabad fejlődését, a másik oldalon szívvel-lélekkel, fenntartások nélkül ápolja és erősítse a magyar nemzethez fűző kapcsolatait ennek a népnek.

Ezek közül a legerősebb, a legfontosabb a nyelvi kapcsolat.

A ruszin autonomiának nem szabad gát gyanánt szerepelnie a békés magyarosodás folyamatában. Sőt ellenkezőleg, úgy magyar vonatkozásban, mint a ruszin nép saját érdekében azon kell lennie, hogy a magyar nyelv tudása minél előbb s minél szélesebb körben terjedjen Kárpátalján.

Az eredményes eszközt a népiskolák adják meg hozzá.

A kisebbségi iskolák ügyét legutóbb az 1935. évi 11.000 M. E. számú kormányrendelet rendezte országunkban. Megszüntette az addig érvényben volt A, B és C típusú iskolákat és a nyelvi kisebbségek számára egységes népiskolai típust létesített. Ez a kormányrendelet van jelenleg is érvényben.

Ennek intézkedései szerint a kisebbségi népiskolákban a tanuló anyanyelvén kell tanítani a hit- és erkölcstant, az anyanyelvi és szülőföldismereti tantárgyakat (anyanyelvi beszéd- és értelemgyakorlat keretében a szülőföldismeretét, olvasást, írást, fogalmazást, helyesírást és nyelvi magyarázatot, éneket) valamint a számtani, természeti és gazdasági ismereteket.

Magyar nyelven kell tanítani a magyar nyelvi és nemzetismereti tantárgyakat (magyar beszéd- és értelemgyakorlat, olvasás és olvasmánytárgyalás, írás, fogalmazás, helyesírás és nyelvi magyarázatok, földrajz, történelem, polgári jogok és kötelességek, ének), a testnevelési oktatás is magyar nyelven történik.

A IV.—VI. osztályban a számtani, természet és gazdasági ismeretek magyar nyelven, a földrajzi, történeti és állampolgári ismeretek a tanuló anyanyelvén ismétlendők és számon kérendők.

A magyar kormánynak ez a rendelkezése, a bölcs középutat választva, egyrészt biztosítja a kisebbség anyanyelvének jogait, másrészt — ha a tanítás komoly és erdményre törekvő — lehetővé teszi az államnyelv elsajátítását.

Joggal megkövetelheti a magyar nemzet, hogy Kárpátalja népiskoláiban a magyar nyelv tanítása eredményes legyen, annál is inkább, mert hiszen az a ruszin népnek is nyilvánvalóan érdekében áll.

Maga a nép nem is húzódozik ettől. Ezt a magam tapasztalatából tudom.

Azokban a ruszin falvakban, ahol a milléniumi magyar iskolák működtek, a ruszin szülők szívesen járatták gyermekeiket oda. Tudták, hogy gyermekeik később nagy hasznát látják magyar tudásuknak. Ha szóba állottam a kis rusznácskókkal, valami naiv öröm csillogott a szemükben, mikor eldicsekedtek magyar tudományukkal, melyre a szülők is szemmel láthatóan büszkék voltak.

A ruszin nép szíves-örömest fogja ezentúl is látni gyermekei magyarul tudását. Ebben nem lesz hiba.

Általában, minden vonatkozásban, a ruszin népben ébren tartani és erősbíteni a magyar kapcsolatokat, nem lesz nehéz munka. Ezt mindenki tudja, aki ismeri a kárpátaljai viszonyokat.

A ruszin nép mélyen vallásos, tisztességtudó, jószívű, mindenekfölött jóindulatú nép. Ha tapasztalni fogja, hogy vallásos érzelmeit tiszteletben tartják, hogy az iskolákban anyanyelve érvényesül, a hivatalokban saját nyelvén beszélnek vele és jóindulattal vannak iránta és legfőképen, ha a kormányzat munkát, kenyeret, tisztességes megélhetést biztosít számára, akkor tántoríthatatlan, hűséges állampolgára lesz a magyar hazának.

Munkát és kenyeret kell biztosítani számára mindenekfölött. Az Egan-akció eredményes, jól bevált módszereivel megerősíteni megélhetésének gazdasági alapjait. Fejleszteni a foglalkoztatására legalkalmasabb fafeldolgozó üzemeket. Megszervezni az alföldi aratási munkákban való részvételét. A kárpátaljai villanyenergiáját termelni tudó folyók nagyszabású földmunkálatainak mielőbbi megkezdésével munkát, kereselet juttatni a Kárpátalja népének. Ezek a tennivalók Kárpátalján.

A ruszin nép nem lesz hálátlan a gondoskodásért.

Más a helyzet a ruszin intelligenciával kapcsolatban.

Itt egy kényes, de nem megoldhatatlan adottsággal kell szembenéznünk. És pedig szembenéznünk higgadtan, szenvedély nélkül, megértéssel.

A ruszin intelligencia fiataljai a cseh uralom húsz éve alatt cseh és ukrán iskolákban, legfelsőbb fokon a prágai egyetemen nevelődtek. Tanítóik, tanáraik minden alkalmat felhasználtak arra, hogy szívükből kiirtsák a még meglévő magyar érzésüket, sőt egyenesen gyűlöletet oltsanak belé minden iránt, ami magyar. Iskolai tanítás és iskolánkívüli nevelés ezt a célt szolgálta.

A cseh politika a nagyukrán álom ködképeit csillogtatta a közép és felső tanulmányait végző ruszin ifjúság jövőt kutató szeme előtt.

Nem nehéz megérteni, hogy az ilymódon nevelt ruszin fiatal nemzedéknek idő kell, míg levetközi azt a lelki könlöst, melyet a húszesztendős cseh uralom adott rája.

Magyar részről sok türelemre, higgadtságra és jóindulatra lesz szükség, míg ez a lelki átformálódás meg fog történni.

A fiatal ruszin intelligenciának meg kell értenie, hogy a ruszin nép boldogulásának egyetlen útja van: a magyar haza keretébe való hűséges belehelyezkedés. El kell felejtenie mindazt, amit magyar vonatkozásban a cseh uralom alatt iskoláiban tanult. A nagyukrán ábrándokkal fel kell hagynia és boldogulását itt kell keresnie velünk, magyarokkal szoros kapcsolatban, testvéries érzéssel. Mintahogy apái, nagyapái tették a világháborús összeomlás előtt.

Ennek a lelki átformálódásnak annál is inkább meg kell történnie, mert hiszen a ruszin önkormányzat papjai, tanítói, hivatalnokai ebből a ruszin intelligenciából fognak kikerülni a dolog természete szerint.

Magyar szempontból pedig elsőrendű fontossága van annak, hogy a ruszin nép vezetése a magyarságtól idegen vezetőréteg kezébe ne kerüljön.

Ezért a ruszin autonómia — nézetünk szerint — nem is valósítható meg egyik napról a másikra. Meg kell várni azt a — remélhetőleg nem hosszú — időt, míg a cseh uralom alatt nevelkedett ruszin intelligencia lelki átformálódása megtörténik s a nép vezetése a magyar államérdek szempontjából is nyugodtan bizható reá.

Ha nem élnénk ezzel az óvatossággal, a ruszin autonómia hasonlatos lenne egy élesre fent fametszőkéshez. Segítségével művészi faragványt készíthetünk. De a kezünket is megvághatjuk vele, ha nem vigyázunk.

Kétszáznegyven rutén boldog délelőttje Debrecenben

Az elmúlt nap nagy feltűnést keltett Debrecen uccáin többszáz nemzeti viseletbe öltözött rutén legény. Mindenütt, ahol megjelentek, körülvették őket és érdeklődtek jövetelük célja felől. A derék rutének elmondották, hogy mezőgazdasági munkára alkalmazták őket a mezőhegyesi állami birtokon. Boldogan vállalták a munkát és azonnal vonatra ültek. Délelőtt érkeztek meg a debreceni pályaudvarra, de a vonat csak délben ment tovább. Addig egy kicsit szétnéztek a városban.

Azonnal észrevették, hogy nagyvásár van Debrecenben. Legtöbbjük odament, különösen a fiatalabbja. Az idősebbek inkább a Csapó ucca környékére mentek, ahol nem tudtak betelni a hentesüzletek kirakataival, na meg a Degenfeld téren kirakott, szép pirosra sült búzakenyerekkel. Sóvárogva nézték, szinte látszott rajtuk, hogy ennének belőle.

Dél felé letelepedtek egy páran a Degenfeld tér és Csapó ucca sarkán. Kibontották vékonyka tarisznyájukat, kivettek belőle valami lapos, lepényszerű feketeséget. Ekkor már nagy embergyűrű vette körül őket. A rutén legények tört magyarsággal kínálgatták a körülállókat, akik azt elfogadták. Bizalmatlanul nézegették és akkor tudták meg, hogy *amit a kezükben tartanak, zabkenyér. Úgy nézett ki ez a zabkenyér, mint a vályog, benne észre lehetett venni még a magvakat, sőt a pelyvát is. Megkóstolták és megállapították, hogy azt magyar gyomor nemigen tudja bevenni.*

Megkérdeztük őket, hogy mióta esznek ilyen kenyeret?

Egy öregebb rutén válaszolt:

— *Mióta elszakítottak bennünket Magyarországtól. Azóta búzakenyér nem volt a szánkban, csak láttuk, hogy a cseh tisztviselők azt esznek. Disznóhúst sem láttunk azóta, csak a kirakatokban. De hála Istennek, ennek az állapotnak már vége, úgy lesz mint volt régen, nyáron jövünk dolgozni az Alföldre, melyről apáinktól annyit hallottunk.* Az egész úgy tűnt fel előttünk, mint egy mesebeli ország, melyet mi sohasem láthatunk viszont. *De végre ez a nap is eljött.*

Hamar híre ment a Degenfeld téren, hogy a rutén testvérek milyen kenyeret esznek és mennyit nyomorgtak húsz év alatt. *Nosza a kenyérárusító asszonyok odasiettek és kínálgatták őket hófehér cipóval.* A rutén legények nem akartak hinni szemüknek, hogy az övék a nagy kincs és szinte nem is akartak beleharapni a foszlós puha cipóba. Sok idős embernek könny szökött a szemébe a megható látványtól...

Dr Fráter Imre életéből

A most elhunyt dr **Fráter Imre** Debrecen közgazdasági életében is fontos szerepet töltött be. A Debreceni Első Takarékpénztárnak volt vezetőségi tagja és elnöke a Kereskedők és Iparosok Hitelszövetkezetének. Mikor a háború miatt mintegy húsz szövetkezet anyagi zavarokba került, a szövetkezetek a Fráter Imre bankja ügyészének, dr **Kuthi Sándor** városi alügyésznek javaslatára az akkor még szervezés alatt álló Pénzintézeti Központhoz és Tisza István akkori miniszterelnökhöz fordultak. A küldöttséget dr Fráter Imre vezette gróf Tisza Istvánhoz, aki megígérte, hogy a Pénzintézeti Központ először a debreceni hitelintézetek ügyét fogja tárgyalni, ami meg is történt. A Pénzintézeti Központ nagyszerű munkával rendbehozta a debreceni pénzpiacot, kétszáz igazgatósági tag menekült meg sokmillióra menő egyetemleges kezességtől és mintegy **10,000 szövetkezeti tagon segítettek.** Dr Baltazár Dezső püspöknek, dr Fráter Imrének és munkatársainak a város közgyűlése akkor jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a hatalmas munkáért, sőt királyi kitüntetésre is fel voltak terjesztve, Pásztor Mihállyal, a Pénzintézeti Központ szellemi megszervezőjével együtt A közbejött forradalom miatt azonban a kitüntetések nem érkeztek le.

Dr Fráter Imrét Tisza István igen nagyra becsülte és dr Fráter Imre mindig büszkén emlegette Tisza István kitüntető barátságát. Sokszor elmesélte, hogy mikor a küldöttség élén Tisza Istvánhoz fordult, Tisza a szövetkezeti jog terén oly meglepő és alapos jártasságról tet tanúságot, ami fogas ügyvédnek is becsületére vált volna.

Az Arpád-téri Nőegylet kávédélutánja

Az árpádtéri Nőegylet kávédélutánja, a szokott érdeklődés mellett, kiválóan sikerült. A jövedelmet a Nőegylet a honvédség ruházatának kiegészítéséhez való hozzájárulásra fordította. Háziasszonyok voltak: Asztalos Imréné, Bak Károlyné, Bernádt Györgyné, Seres Józsefné, Szabó Istvánné. A műsor éneken és bibliaolvasáson kívül Porcsin Ilona szavalatából, Nagy Lajos igazgató felolvasásából állott s a Névnap az iskolában című színjátékot adták elő: Tisza Izabella, Varga Júlia, Gál Irén, Hiripi Irén, Porcsin Ilona, Tóth Erzsébet, Fogaras Margit, Becskereki Róza. A legközelebbi kávédélután valószínűleg május 9-én lesz.

SZÍNHÁZ

Hamvay Lucy Miskolcon vendégszerepel az Ordög-ben

A Csokonai-színház Légrády-díjas, kiváló művésznője, Hamvay Lucy, aki nemcsak a debreceni, hanem a szegedi és miskolci közönségnek is kedvence, május 12-én miskolci vendégszereplésre kapott meghívást, Sebestyén Mihály búcsúéve alkalmából ugyanis összehozzák a színháznak Sebestyén igazgatása alatt szerződésben volt legkiválóbb tagjait és vendégszereplésre hívják meg azokat. Igy kérték fel az Ördög-ben a női főszerep eljátszására Hamvay Lucyt, aki a miskolci partnerei: a z Ördög szerepében Kemény László, míg a festő szerepében ugyancsak a debreceniek előtt is ismert színész, Ladányi Ferenc lesz.

—=—

A szinházi iroda jelenti:

Ma, szerdán este
KETTEN EGY JEGGYEL
Mézeskalács
a legjobb meseoperett.
Csütörtökön este
KETTEN EGY JEGGYEL
Fodor László remek, szellemes vígjátéka
Művészpár
Pénteken este
Timár Illának,
a gyönyörű hangú primadonnának
egyetlen felléptével
KETTEN EGY JEGGYEL
Viktória
Abrahám Pál nagysikerű operettje
Szombaton este **premierbérlet** 27. szám.
Szombati bérlet 22. szám.
Vasárnap este
Hétfőn este
Nagy felújítás!
Lehár gyönyörű operettje,
Luxemburg grófja
Hamvay Lucyvel
Márkussal, Pogánnyal, Halasyval, Szabó Ernővel, Sugárral a főszerepekben.
Május 2-án, kedden este
Nagy kacagó est!
KETTEN EGY JEGGYEL
Az ártatlan Don Juan
SZABÓ ERNŐ remek alakítása!
Május 3—4-én
Tolnay Klári
vendégjátéka! Rendes helyárakkal
Francia szobalány és Havasi napsütésben

Berlin, Bécs és Budapest rendőrsége nyomoz a rejtélyes budapesti angol „lord" ügyében

Hatalmas vagyonokat síbolt ki az országból.

Beszámoltunk már arról, hogy a valutarendőrség letartóztatta azt az eléggé sokpénzü angolt, aki palotát bérelt a városban és szórta két kézzel a pénzt mulatókban. Alapos a gyanú, hogy Hampton, akit lordnak tituláltak igen nagy vagyonokat síbolt ki az országból.

Bérelt repülőgépeken utazgatott külföldre. Pénze volt temérdek és ötvenezerpengős ékszerajándékokat is adott hölgyismerőseinek.

A rejtélyes angol ügyében már a bécsi, berlini rendőrség is nyomoz, mert ott tartózkodott hzamosabb ideig.

A Kollégiumi Kántus kétszázéves fennállásának ünneplése

A debreceni Kollégiumi Kántus kétszázéves fennállásának alkalmából díszes ünnepséget, hangversenyt rendeznek április 27-én, csütörtökön este 8 órai kezdettel az Arany Bika dísztermében. A hangversenyen közreműködik a Városi Dalegylet, Máv. Egyetértés Dalegylet is. A megnyitó beszédet dr **Erdőss** Károly egyetemi tanár tartja. A Dóczi leánygimnázium és tanítóképző énekszámai és énekszólók tarkítják a Kántus műsorát. Maga a Kántus **10 műsorszámban szerepel. A Máv. Filharmónikus zenekar is közreműködik** a nagyszabású hangversenyen.

A jubileumi közgyűlést hangverseny előtt délután 4 óra 30 perckor tartják meg a Kollégium Oratóriumában. Dr **Révész** Imre püspök lelkészi szolgálata után dr **Erdőss** Károly egyetemi tanár tart beszédet. Dr **Nagy** Sándor ismerteti a Kántus történetét.

A debreceni evang. egyházközség a püspökválasztás során Pass Lászlóra szavazott

Ma hirdetik ki a püspökválasztás eredményét.

A debreceni evangélikus egyházközség a Miklós uccai templomban *Tomcsányi Gábor* ny. ezredes, felügyelő és *Poputh Viktor* lelkészhelyettes elnöklete mellett közgyűlést tartott. Elnöki bejelentések után a püspök- és esperesválasztás ügyét tárgyalta a közgyűlés. *Tomcsányi Gábor* felügyelő jelentette, hogy a dr Domján Elek püspök elhunytával megürült püspöki tisztségre három püspökjelöltje van az egyházkerületnek: Duszik Lajos miskolci esperes-lelkész, Pass László debreceni lelkész, tb. esperes és Thuróczy Zoltán nyíregyházi lelkész. Jelentette a felügyelő, hogy a szombaton tartott egyháztanácsi gyűlés a közgyűlésnek egyhangú határozattal Pass László debreceni lelkész megválasztását javasolta. *A közgyűlés egyhangúlag úgy határozott az egyháztanács javaslata alapján, hogy a debreceni egyházközség szavazatát Pass László lelkész, tb. esperesre adja.*

Tomcsányi Gábor felügyelő jelentette, hogy Pass László, a tiszavidéki egyházmegye esperese, akit 1937-ben egyhangúlag választott meg az egyházmegye erre a tisztségre, megbízatásáról március 11-én lemondott. A lemondást az egyházmegyei közgyűlés sajnálattal tudomásul vette Pass László esperesi érdemeinek az elismerése mellett és elrendelte a szavazást az esperesi tisztség betöltésére. A debreceni gyülekezett presbiteriuma egyhangú határozattal azt javasolta a közgyűlésnek, hogy a gyülekezet szavazatát Csákó Gyula kisvárdai lelkész, egyházmegyei számvevőszéki és gyámintézeti elnökére adja. A közgyűlés elfogadta az egyházrész javaslatát és szavazatát Csákó Gyulára adta.

A gyülekezet a szavazatokat beküldötte a szavazatbontó bizottságnak. A püspökválasztás szavazatait a mai napon bontja fel és olvassa meg a kiküldött bizottság Miskolcon dr *Bruckner Győző* jogakadémiai dékán elnökletével és még ma kihirdeti a püspökválasztás eredményét. Hír szerint a nemrég felszabadult gömöri gyülekezetek egységesen Thuróczy Zoltán nyíregyházi lelkészre szavaztak s mivel rászavazott Nyíregyháza is a maga 10 szavazatával, valamint a Nyíregyházával kapcsolatos Délszaboles is a maga 4 szavazatával, így biztosra vehető Thuróczy Zoltán nyíregyházi lelkész megválasztása. Thuróczy Zoltán a volt ózdi esperes-lelkész fia és Czékus István volt tiszakerületi püspök unokája, aki eddig Győrött volt lelkész és az országos lelkészegyesület főtitkára. Thuróczy Zoltán hosszabb anulmányúton volt Finnországi egyházi ébredési mozgalom. Hazánkban egyik vezetője a fiatal lelkészek úgynevezett baráti mozgalmának, amelynek célja az egyházban a hitélet újjáalakítása szigorú bibliai alapon, hogy minden egyháztag megtért, élő keresztyén legyen. Megválasztása esetén működésétől nagy eredményeket várnak hívei az egyházi élet elmélyítése, az evangélizációs és általában belmissziói munka kiépítése terén, ami alapja az egyházi élet fellendülésének.

A fegyelem következetesség

mondta Majoros Béla a „Fazekas Mihály" gimnázium szülői értekezletén.

Tegnap délután népes szülői értekezlet volt a „Fazekas Mihály" gimnázuimban. Az intézet tornatermét zsúfolásig megtöltötték a szülők és érdeklődők, hogy meghallgassák az elhangzott nevelési jótanácsokat.

Az értekezletet **Ur Márton** igazgató nyitotta meg. Megemlékezett az utóbbi idők nagy történelmi eseményeiről, hogy Március Idusának évfordulóján megindultak katonáink honfoglaló őseink útján és kemény munka és dicsőséges harcok után ismét szabad lett az északkeleti Felvidékünk

Utána **Majoros Béla** gimnáziumi tanár tartotta meg „A helyes nevelés, ahogyan én látom" cimmel, kitünő elő adását. Nem elvont általánosításokat nyujtott, hanem mindent a gondolkodó és érző én szemüvegén át nézve nyujtott oda nekünk. Minden szaván éreztük, hogy a maga hitét, a maga erkölcsi felfogását, a maga pályájának emlékeit és képeit tárja elénk és így állapítja meg, hogy a nevelés két főeszköze a szeretet és a szigor. Egyik is másik is, ahogyan azt a tanuló érdemli. A tanár fegyelmező eszköze az ebben való következetesség.. A tanuló érzi ilyenkor, hogy a maga bűnének áldozata, a maga jelességének kitüntetettje és nem a tanár pillanatnyi szeszélyének ingatag sajkáján lebeg jobbra és balra. A nevelés e két pólusának kiegyenlítődése volt Majoros elgondolásának vörös fonala, amely gondolathuzamként végigvonult beszédjén és egységes, kerek egészbe formálta ki azt.

Ügyesen illesztette bele az előadó tanár a nevelés egyik nagy pilátusi kérdésének: az anyai szeretet túlzó, elkényeztető szerepének trágyalását. Ez, ha az apai szigor megkerülését jelenti, akkor egyuttal nevelési veszedelmet is jelent. Az anya írja alá a dolgokat, az ad bizonyítványt a mulasztás igazolására, ő a dolgok teljhatalmú intézője, ez néha, vagy tán nem is olyan néha, némi lazaságra, vagy mint mondják, majomszeretetre vall.

A mindvégig érdekes előadást, melyből állandóan kicsendült **Majoros Béla** jólelke, derült optimizmusa, munkakedve, amely egész tanári pályáján végig kisérte és **még mostan is** velevan, amikor már-már a nyúgalom felé közeleg — az egybegyültek **nagy figyelemmel** hallgatták végig — **és az** előadót lelkesen megtapsolták.

A piarista gimnázium nagyszabású kirándulása a Dunántúlra

A piarista gimnázium igazgatósága nagyarányú tanulmányutat rendez a Dunántúlra. Az intézet mintegy 120 tanulója 6 tanár vezetésével látogatja meg a Dunántúlt. A kirándulás úti programja igen változatos és érdekes. Budapesten megtekintik a Nemzeközi Vásárt, utána a Balaton környékét keresik fel, ellátogatnak Tihanyba, az apátsági templom megtekintésére is. A következő állomás Székesfehérvár. Az ősi koronázó város történeti nevezetességei mellett megkoszoúzzák Prohászka Ottokár püspök sírját. — Utána a Bakony középpontja Veszprém következik, ennek látnivalóinak megtekintése után visszatérnek Budapestre, majd onnan vissza Debrecenbe. A kirándulás tartama három és félnap. A kirándulás sikere már előre is biztosítottnak látszik, ebben, valamint az előkészítésben a főérdem dr **Bátori** József igazgató és dr **Rassovszky** Kálmán, valamint az Iskolatakarék megteremtője, dr **Somlyai** Józsefé.

A Bajkál tó mellett megtalálták Petőfi Sándor sírját?

Egy magyar Ázsiakutató felfedezése

Kerekegyháza községben él most *Barátosi Lénárth Lajos*, a híres magyar Ázsiakutató, ki azt állítja, hogy Oroszország megtalálta Petőfi sírját és a Petőfi által alapított Kerezs-Körös nevü falut.

Barátosi Lénárth felkereste a falut és beszélgetett a falu bírájával, aki magyarul beszélt és elmondotta, hogy az ő édesapja, Dragomán Sándor 1849-ben mint tolmács volt beosztva Petőfi mellé, aki honvédtisztek kiváltása ügyében indult tárgyalni az oroszokhoz Damjanich tábornok megbízásából. Az oroszok azonban elfogták Petőfit, aki megsérült, mert egy kozák átszúrta pikájával. Együtt kerültek a Bajkal-tó mellékére, ahol 1850-ben szabadságot kaptak és falut alapíthattak. Petőfi alapította meg a falut Kerezs-Körös néven 75 magyar honvéd társával.

A falu temetőjében épségben megvan a falu alapítójának sírja. Felirata a következő: Alexander Stjepanovics Petrovics, honveg ernagi. Halva itt: 1857 május 16. Ő csinálta falut, Körözsöt.

Petőfi sok verset írt a Bajkal-tó mellett és kéziratait őrzi a Dragomán-család tagjai, akik közül az egyik ezredes Urgában és a Petőfi kéziratokon kívül őrzi Petőfi véres, átszúrt honvédtiszti kabátját és kardját.

Az Ázsiakutató megállapításait két volt hadifogoly tiszt is igazolja, akik a világháború során 20 hónapig voltak mint hadifoglyok Kerezs községben és látták a temetőben a sírt és olvasták a feliratot.

x Kifogástalanul fest, tisztit Weisz, Arany János u. 29. sz. Egy férfiruha tisztitás, vasalás 3 P.

BIZTOSITSA VETÉSÉT JÉGKÁRRA

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

GYÓGYSZERTÁRAK SZOLGÁLATA: Április 22—30-ig: **„Kigyó"** Piac u. 31.sz., telefon: 30-95. — **„Magyarkorona"** Kálvin-tér 15. sz., telefon: 16-06. szám. — **„Csillag"** Árpád-tér 1. sz., telefon: 29-32. — **„Sas"** Hatvan ucca 70. sz., telefon: 11-39. — **„Szentháromság"** Homokert, Szabó Kálmán ucca 14., telefon: 17-09.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Titeket mind újra megsiratlak

Megfakult, sárga kislapok,
Megsiratott régi tegnapok;
Titeket mind újra megsiratlak.

Kusza kis rímek, félszegek,
Jajjal csendülők és részegek,
Lelkemben mind... mind újra
zsonganak.

Itt könny, ott jajj... kin... újra
csend,
Ott lelkem megszakadt húrja peng,
Majd vádak, sirás... könny...
könny mindenütt.

A sorok között piros harang,
S jajj, üvöltés minden, ami hang,
És könnyek peregnek rímtől rímig.

Csendő, bongó sorok alatt
A mult, tegnap zokog, szalad,
S a halál csókja arcomon izzik,

Keresek, kutatok, nézek...
S fülemben a régi csengések
Foszladozó akkordjai zúgnak.

A multat kezemben tartom,
Felém bólint én régi arcom,
S megtört szeméből könny, vagy mi,
pereg...

Megfakult, sárga kis lapok,
Megsiratott régi tegnapok:
Titeket mind újra megsiratlak!...

MOCSÁR GÁBOR.

— **Dr Gyulay Zoltán előadása.** Az Egyetemi és Főiskolai Lutherszövetség holnapután, pénteken este 8 órakor az evangéliumi egyházközség tanácstermében előadó estét rendez, amelyen dr Gyulay Zoltán egyetemi tanár tart előadást: „Ifjusági egyesületek és az egyetem" címen. Az előadást hozzászólások követik.

— **A Mester uccai egyházrész segédlelkészét,** Kiss Antal Jenőt megbízták, hogy a Konvent keretében az ifjúsági lelkészi tisztet töltse be. Megbízatása értelmében a városokban kell felügyelnie az ifjúság lelki gondozására. Az egyházrész híveitől vasárnap délelőtt istentisztelet keretében vesz búcsút a Mester uccai templomban. Az egyházrész leányköre pedig pénteken délután négy órakor saját helyiségében, Garay ucca 12. szám alatt szeretetvendégség keretében búcsúztatja Kiss Antal Jenőt, mint lelkigondozóját.

— **Fekete Jenő főbányatanácsost a debreceni egyetem díszdoktorává avatják.** A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem április hó 27-én, csütörtökön d. u. fél 1 órakor az egyetemi Központi Épület aulájában közgyűlést tart, melyen az egyetemi Tanács Fekete Jenő m. kir. főbányatanácsost, a budapesti m. kir. Báró Eötvös Lóránd geofizikai intézet vezetőjét a bölcsészettudomány honoris causa doctorává avatja.

x **A zeneiskola akadémistá növendékeivel, folyó hó 28-án rendezi meg Beethoven műveiből összeállított hang versenyét. Ingyenes jegyek igényelhetők a zeneiskola titkári hivatalában naponta délelőtt 9—1 óráig és délután 3—6 óráig, Vár ucca 1. szám, (telefon: 23-96. szám).**

— **Az Árpádtéri Református Egyházrészhez** Szabó István 10 kenyeret és szalonnát küldött a szegény iskolásgyermekek részére. A Rakovszky utcai elemi iskolában nagy örömet szerzett az ajándék, melyről a kis nebulók meghatóan szép dolgozatot írtak. Különösen Toba Erzsébet nevű IV. elemista gyermek fejezte ki megkapóan a gyermekszív örömeit és háláját az adománnyal kapcsolatban.

— **A kistemplomi egyházrész** központi bibliaköre ma, szerdán d. u. fél 6 órakor összejövetelt tart. Vezeti: Uray Sándor. Mindenkit szívesen látnak.

— **A református egyház gazdasági bizottsága** tegnap délután tartotta ülését az egyház tanácstermében. Az ülésen több rendkívül fontos ügyet tárgyaltak le.

— **A középiskolai tanárképző intézet gyakorló gimnáziumának önképzőköre** április 28-án, délután 5 órakor a Déri Múzeum előadó termében „A hazatért magyar föld" címen ismeretterjesztő előadást rendez. Az előadás keretében Vajda Gábor VI. o. t. és Dávid András I. o. t. szaval, „A hazatért magyar föld" címen vetítettképes előadást állítottak össze Székely Károly, Tóth Elemér VI. o. tanulók, míg a felolvasást Varga Miklós VI. o. tanuló végzi. Közreműködnek még Szondy István, Nagy István, Botos Barna, Dávid András, Erdős Károly, Hajdú László, Halmos György. Belépődíj nincs, de önkéntes adományokat az iskola céljaira köszönettel fogad a rendezőség.

— **A budapesti orvoskamara elnökét,** dr Bakay Lajost ünnepelték most negyedszázados jubileuma alkalmából. Dr Bakay Lajos 25 éve egyetemi tanár és vezeti a sebészeti klinikát. Ünneplésére 40 egyetemi tanár gyült egybe a klinikáján, ahol Hóman Bálint kultuszminiszter köszöntötte a professzort.

— **Kardoss Géza miskolci színigazgató.** Miskolcról jelentik: Tizennyolcesztendős színházvezetés után távozik Miskolcról Sebestyén Mihály, a Miskolci Nemzeti Színház igazgatója. A város közgyűlése a mult évben csupán egy esztendőre hosszabbította meg Sebestyén Mihály szerződését és az új bérletet Kardoss Géza színigazgatónak adta ki. Sebestyén Mihály szombaton este az »Erzsébet« bemutatójával búcsúzott a miskolci közönségaől.

— **Az evangélikus presbitérium** elhunyt, kiváló tagjának, Korbély József kormányfőtanácsos, ny. igazgató-főmérnöknek a temetésén, holnap, csütörtökön délután 2 óra 30 perckor a Köztemető díszravatalozó termében testületileg vesz részt és ezért az elnökség felkéri a presbiterium tagjait, hogy a temetésen teljes számban jelenjenek meg.

x **Dr Göndör Arnold fogorvos,** katonai szolgálatából hazaérkezett és Széchenyi ucca 1. B) szám alatt rendelését újból megkezdte.

— **A debreceni ügyvédi kamara új ügyrendje.** A debreceni ügyvédi kar részéről igen nagy érdeklődés mutatkozik az április 26-án, szerdán délután 4 órakor a kamara nagytermében tartandó kamarai értekezlet iránt. Ezen az értekezleten kívánja megalkotni a debreceni kamara új ügyrendjét, amire az új ügyvédi rendtartásról szóló törvény kötelezi. Az új ügyrend, amely dr Kováts Béla Arthur titkár előadásában kerül az értekezlet elé, számos igen érdeks és nagyfontosságú újítást tartalmaz.

— **Teljes katonai pompával temették el** Kassán Krózser József határvadászt, aki szlovák orvtámadásnak lett az áldozata. A orvtámadás sérültjének, Szepessy Lajos őrvezetőnek az állapota az operáció után javult és remény van a felgyógyulására.

— **A cápák ellen az angolok** Indiában repülőgépeket küldenek, mert annyira elszaporodtak a madrasi parton, hogy naponta kapták el a fürdőzőket. A repülőgépekről víz alatt robbanó bombákat dobnak le a cápákra, hogy elpusztítsák őket.

— **A Kossuth-szobrot,** melyet Rozsnyón a csehek ledöntöttek, májusban újra felállítják és országos ünnepség keretében leplezik le május 29-én.

— **Luxemburg százéves jubileuma.** Luxemburgból jelentik: Európa egyik legkisebb állama, a 2500 négyzetkilométernyi kiterjedésű és háromszázezer lakosú Luxemburg nagyhercegség most ünnepli önállóságának százéves jubileumát. Az ünnepségek még vasárnap kezdődtek a kis ország minden városában és községében. A nép országszerte nagy ünneplésben részesítette ez alkalommal közszeretetben álló uralkodónőjét, Charlotte nagyhercegnőt, aki 1919 óta ül a luxemburgi trónon.

— **Magyar zsidómérnökök elhelyezkedése Németországban.** A Magánmérnökök Országos Szövetségétől származik a következő információ: Németországban reaktiválták a zsidó mérnököket, sőt tudunk arról is, hogy magyar zsidó mérnökök is dolgoznak kint a gyárakban, különösen Berlinben és Hamburgban. Privát értesülés szerint ujabban is történt mérnöki elhelyezkedés Németországban. A Szövetség hivatalosan foglalkozott az üggyel, ellenben a szövetség egyes tagjai maguk mozdultak meg és tettek lépéseket a magyar zsidó mérnökök németországi elhelyezésére vonatkozóan. Hír szerint már kaptak is választ.

x **Uj gyorsírótanfolyam,** gépírótanfolyam kezdődik a Naményi Gyorsíróiskolában, május elsején. Beiratkozás egész nap, Rákóczi ucca 17. szám, (Április 29-iki államvizsgára még lehet jelentkezni.)

— **4000 pengőt kapott a DTE pályafüvesítésre.** A vallás- és közoktatásügyi minisztérium az Országos Testnevelési Tanács javaslatára 4000 pengőt utalt ki a Debreceni Torna Egylet számára pályafüvesítés céljára.

— **Gyümölcscsomagoló helyiségeket építenek** a Duna—Tisza közén ebben az esztendőben és tíz helyen állami támogatással készülnek el a gyümölcscsomagolók, hogy minél jobban tudják értékesíteni a jó magyar gyümölcsöt. Az első gyümölcscsomagoló állomás Csongrádon épül meg.

Hatszáz kiló keményítő eltűnésének rejtélye a debreceni törvényszék előtt

Kedden délelőtt dr **Fövényessy Sándor** tanácsa tárgyalta **Gotfarth Ferenc** nyíregyházi kereskedő bűnügyét, akit csalás vétségének kísérletével s hamistanúzással vádolt az ügyészség.

A vád szerint a kereskedő hatszáz kiló keményítőnek az árát kérte a debreceni Ullmann Salamon Rt-től, bár a cég nem kapta meg a szállítmányt. A járásbíróság előtt megindult perben vallomást is tett és ezért is vádat emeltek ellene.

A törvényszék előtt a vádlott kijelentette, hogy ők feladták szállításra az árút, azt nem tudja mi történt a hatszáz kiló keményítővel, ő tovább nem volt felelős érte.

A bíróság több tanút kérdezett meg az ügyben, köztük **Fejes Sándor** munkást, aki azt mondotta, hogy felteték a hatszáz kiló keményítőt szállításra és az üzletben még sok keményítő marad vissza.

Az eltünt keményítő rejtélyét megoldani nem sikerült a tárgyaláson, de a bíróság a bizonyítási eljárás végén megállapította, hogy a vádlottat bűncselekmény nem terheli és felmentették a hamis vallomás vádja alól is, mert nincs bizonyítva, hogy vallomása a járásbíróság előtt hamis volt.

Az ügyészség tudomásul vette a felmentést. Az eljárás folyik tovább, pótmagánvádra.

Megkezdődött az iskolásgyermekek himlő és difteria elleni oltása

Újítás, hogy nem az iskolákban, hanem hygénikus helyen a városi rendelőben végzik az oltást

A hétfői napon kezdetét vette az iskolásgyermekek himlő és diftéria elleni újraoltása. Az első elemibe iratkozott gyermekek diftéria ellen, a negyedik elemistákat himlő ellen oltják újra. Ujítás az oltások körül az, hogy ezúttal nem az iskolákban végzik azt, hanem higénikus helyen, a város Dégenfeld tér 2. szám alatt levő rendelőjében. Az iskolák beosztott csoportokban ide vonulnak fel s ott hajtják végre a preventív egészségügyi szempontból rendkívül fontos oltásokat.

A jövő héten pedig, mint Karossa Pfeifer József tisztifőorvos közölte velünk, hogy kezdetét veszi az egy—kétéves gyermekek oltása. Az egyéves gyermekek hmlő, a kétéveseket diftéria ellen oltják újra, mégpedig a belsőségen lakók gyermekeit szintén a dégenfeldtéri városi rendelőben, a külsőtanyákon lakókét pedig az ottani iskolákban.

— **Meghalt a lakodalom után 11 ember,** akik a Dunán Izmail város közelében csónakon akartak átmenni a tulsó partra. A lakodalmasok részegek voltak és felborították a csónakot. A vízbefultak holttesteit később szedték össze a halászok.

— **Az angol trónörökösnőt 13. születésnapja alkalmából** elhalmozták ajándékokkal és most kapta az első selyemharisnyát, kapott skót szoknyácskát is. A trónörökösnőnek kedvenc sportja a lovaglás és uszás.

— **Egy francia hajógyárban nagy tűz támadt** és egy postahajó a lángok martaléka lett. A hajógyár közelében lőszertelep van és azon fáradoznak, hogy megmentsék a tűz pusztításától.

IDŐJÁRÁS

Hazánkban délnyugati szél mellett száraz és túlnyomóan derült idő tovább tartott. A felmelegedés 19—20 C fokig, sőt Szegeden, Nagykörösön és Kaposvárott 21 fokig emelkedett.

Jóslás: **Mérsékelt délnyugati, majd nyugati szél, felhősebb idő. Több helyen, főként a Dunántúlon és a Felvidéken zápores és zivatar. A hőmérséklet alig változik. Az éjszakai talajmenti fagy gyengül.**

— **A szlovák minisztertanács elhatározta a zsidók kizárását a közhivatalokból.**

— **Turista közgyűlés** és kirándulás április 30-án Guthon. Bővebbet hírdető tábláinkon.

— **A budafoki borászati szakiskolában** 1939. évi május hó 1-én délután 3 órakor két hétes borászati tanfolyam nyílik meg. Bővebb felvilágosítás nyerhető a Kereskedelmi és Iparkamaránál.

— **A m. kir. honvédelmi miniszter felhívása a visszacsatolt területek tiszti rendfokozatot viselt lakóinak jelentkezésére.** A m. kir. honvédelmi miniszter felhívja a visszacsatolt területeken lakó mindama személyeket, akik akár a régi osztrák-magyar hadseregben, (csendőrségnél), akár hivatásos, akár nemhivatásos állományban (tényleges, nyugállományú, szolgálatonkívüli, tartalékos, vagy népfölkelő viszonyban) valamilyen tiszti, tisztviselői, vagy tisztjelölti rendfokozatot viseltek, igazolásuk, rendfokozatuk megállapítása végett céljából személyesen jelentkezzenek lakóhelyük szerint illetékes járási (városi) katonai parancsnokságnál. Személyi és katonai okmányainak, valamint — lehetőleg újabban készült — fényképük egy 6—8 cm-es nagyságú példányát vigyék magukkal. Jelentkezzenek azok is, akiket a csehek ugyan nem bocsátottak tartalékos tiszti kiképzésre, de annak előfeltételét képező polgári képesítést (érettségi) megszerezték. — A torlódások elkerülése végett az 1907-es és ennél fiatalabb születésű évfolyambeliek május 1—7 között, az 1906—1897. években születettek pedig május 8—14 között, az 1896, s ennél idősebb születésű évfolyambeliek pedig május 15—20 között jelentkezzenek. Akik a fenti időpontig nem jelentkeznek, az 1939. évi 2. tc. 177-es, illetve 224 szakasza szerint büntettetnek.

— **Diktatura Boliviában.** Londoni jelentés szerint Boliviában Busch elnök proklamálta a diktatúrát és kijelentette, hogy azért van szükség diktatúrára, mert a belpolitikai nehézségeken nem tud urrá lenni. Az elnök felhívást intézett az ország népéhez, gazdasági reformokat helyezett kilátásba és hangsúlyozta, hogy nem riad vissza semmiféle eszköztől sem. Az országban különben nyugalom van.

— **A búvárnaszád torpedója már nem jelent veszedelmet.** A világháború alatt a tengeralattjárók nagy veszedelmet jelentettek a hatalmas csatahajóknak és egymásután süllyesztették el a hajóóriásokat. Az újabb időben azonban mégis egyre kevesebb búvárnaszádot építenek. Ennek oka az, hogy lehet már védekezni a búvárnaszádok torpedója ellen és felrobbanthatják a közeledő búvárhajót. Közeledésének zaját megállapítják az irányt és sebességet is. Ezen adatok birtokában azon a helyen, ahol a búvárhajó át akar futni, dinamitot helyeznek el és felrobbantják.

Az Árpád-téri Nőegylet szabás-varrás tanfolyamot rendez

Az árpádtéri Nőegylet a népművelési bizottsággal kapcsolatban szabás-varrási tanfolyamot rendez leánykori tagok részére. A tanfolyam ingyenes. 25 jelentkező már van. A tanfolyam május 1-én délután 3 órakor kezdődik a gyülekezeti teremben: Kassa út 12. földszint 1. — Szerdán este 6 órakor a gyülekezeti teremben vallásosestét, csütörtökön este 6 órakor a templomban istentisztelet lesz vezető lelkipásztor igehirdetésével.

— **Megakarta simogatni a kutyát, de az megharapta.** Szőke József 33 éves felesdinnyést, aki a Bellegelő 110 alatt lakik. A harapás kedden délután történt, a Vigkedvü Mihály utcán, ahol az ismeretlen kutya jobb kezefején ejtett négy centi hosszú vérző sérülést. Mint Szőke elmondotta a múlt évben is megharapta őt egy kutya, az veszett volt és a Pasteurban is járt miatta. — Mostani sérülését a mentők látták el.

— **Hathavi börtönre ítélték Xeni volt román igazságügyminisztert és feleségét.** A brassói haditörvényszék most hirdetett ítéletet Xeni Sándor egykori liberálispárti volt igazságügyminiszter és társainak bűnperében. Az államügyészség a volt minisztert és feleségét azzal vádolta, hogy Romániából aranyat és ékszereket csempészett ki külföldre bűntársainak segítségével. A vád még a múlt évre nyúlik vissza, amikor Buzdugan Sándor volt buenosairesi román követ névtelen feljelentés alapján csempészésen érték s mikor detektívek léptek szobájába, hogy letartóztassák, a neves diplomata, akinek atyja Károly király újabb trónralépése előtt harmadmagával régens volt, főbelőtte magát. Xeni Sándor volt minisztert és feleségét egyenként hathavi börtönre, bűntársaikat pedig 1—3 évi fogházra s valamennyiüket együttesen egymillió lei kártérítésre ítélték.

— **Az orvul lelőtt határvadász temetése.** Kassáról jelentik: Tegnap délután temették el katonai gyászpompával a kassai helyőrségi kórházból Krozser József határvadászt, aki az elmúlt szombaton Hernádtihany közelében történt revolveres orvtámadás hősihalottja. A gyászszertartáson részt vett vitéz Horváth Sándor ezredes tisztikülöttség élén s egy határvadász zászlóalj. Megjelent a temetésen Borbíró Ferenc főispán, Tost László polgármester és nagyszámú gyászoló közönség. Beszentelés után a gyászmenet a város határáig kisérte el a koporsót. Innen azt gépkocsin Zsujta községbe szállították, hol Krozser Józsefet örök nyugalomra helyezik. A községnek ő volt már a második hősi halottja. — Zsujtai lakos volt ifj. Görgey János zászlós is, aki a nagyszalánci határincidensnél haslövést kapott és sérüléseib belehalt.

— **Perkátán az elmult éjszaka** olyan fényjelenségeket láttak, melyek az északi fényhez hasonlítanak.

— **A légvédelmi kunyhó jobb, mint a betonfedezék,** állapitja meg egy angol katonai szakértő, aki bizonyítja is, hogy a légvédelmi kunyhó nagyobb védelmet biztosit légnyomás és bombaszilánk ellen, mint a földalatti fedezék.

— **Hét millió frankot veszitett el ruletten** egy párisi asszony, aki minden vagyonát elkártyázta, még a gyermekei örökségét is. Most, hogy pénze már nem volt, lopás útján szerzett pénzen kártyázott, de elfogták a rendőrök.

— **Nem azonos.** Hírt adtunk arról, hogy a törvényszéken sikkasztás miatt elítélték ifj. Nagy Antalt. Ezzel kapcsolatban annak közlésére kértek fel bennünket, hogy az elítélt nem azonos ifj. Nagy Antal, Diófa ucca 23. szám alatti lakossal.

— **Esterházy János gróf hódolatteljes köszönőlevelet intézett vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Ur Őfőméltóságához** azért az ezer pengős adományért, amelyet a Főméltóságú Ur a szlovákiai magyar házak mozgalmának céljára felajánlott. A köszönőlevélben kifejezésre juttatta, hogy a nemzeti áldozatvállalás sorsát élő magyarok számára lelki megerősítés a legmagasabb helyről megnyilatkozó áldozatkészség.

— **Szarvasbikát fogtak Tiszabercel határában.** A napokban Tiszabercel határában egy agyonhajszolt és kutyák által összemarcangolt szarvasbikát fogtak, ami valószínüleg valamelyik felvidéki erdőből kalandozott idáig. A szarvasbikának rengeteg bámulója akad és még a távoli községekből is sokan jöttek át a ritka „zsákmány" megcsodálására. A szarvasbikát leöltek és húsát a két község között megosztva kimérték.

— **Colonna herceg Róma kormányzója Berlinbe utazott, onnan Budapestre jön.** Colonna herceg, Róma kormányzója, a berlini főpolgármester meghívására ma hivatalos látogatásra Berlinbe utazott. A berlini látogatás után Colonna herceg Budapesten tesz hivatalos látogatást.

— **Angliának kevés a csatahajója, személyszállító hajón megy Amerikába a király pár.** Feltünést keltő cikkben jelenti a Daily Express, hogy egyre többen foglalnak állást az ellen a terv ellen, hogy a királyi pár kanadai és amerikai útját a „Repulse" angol páncélos cirkáló hajón tegye meg. Azt óhajtják ugyanis, hogy a királyi pár az utat személyszállító hajón tegye meg, mert Angliának csak három páncélos cirkálója van és az utazás következtében az egyik Kanadában lenne, míg a másik kettőt hajógyárban javítják. Angliának azonban szüksége van hajóira, mert ezek az egyedül erős fegyverei a haza megvédésére.

— **Véletlenül agyonlőtte barátját.** Budapestről jelentik: Flegner Gyula 27 éves magántisztviselő, kedden délután látogatást tett barátjának, Dézsi Károly fogtechnikusnak a lakásán. Beszélgetés közben egy revolvert nézegettek, mely Flegner kezében véletlenül elsült. A golyó Dézsit szíven találta és azonnal meghalt.

— **Ungváron épül fel az északkeleti Felvidék rádióállomása.** Mint ismeretes a montreauxi nemzetközi hullámelosztó konferencia eredményei alapján Magyarország 1940 március 4-től kezdődően az eddigi hullámhossz helyett hat hullámhosszon sugározhatja ki műsorát. Ez a hat hullámhossz a következőképpen oszlik meg: Budapest I. 543.5 m. Budapest II.: 280.6 m. Kassa 679 m. Északkeleti Felvidék 206 m. Közvetítőállomások 208 m. Az új hullámelosztással kapcsolatban sikerült még a következőket megtudnunk: Az északkeleti Felvidék rádióállomása előreláthatólag Ungváron épül fel, az engedélyezett maximális 30 kilovattos teljesítőképességgel. Szó van még arról is, hogy ez az állomás Nyiregyházán működne. Ebben a kérdésben azonban a posta még nem döntött végiegesen. A kassai adót — mint értesülünk — 5 kilovattos adóenergiára fogják növelni, míg a reléállomások közös hullámhosszon úgynevezett szinkronizált interferenciamentes kisúgárzással működnek.

— **Baleset egy Lohengrin előadáson.** A duisburgi operában furcsa baleset történt tegnap. A „Lohengrin" előadásán egy statiszta, akinél lándzsa volt hirtelen rosszúl lett és összeesett. Lándzsája olyan szerencsétlenül zuhant Ortrud megszemélyesítője Henny Trundt felé, hogy az operaénekesnő súlyosan megsérült és elájult az előadást abba kellett hagyni. Henny Trundtot kórházba szállították és megoperálták.

Hankiss professzor Stockholmban

Résztvett néhai Lefler Béla arcképének leleplezésén.

Stockholm, április 25. A stockholmi főiskola magyar intézetében Matuska Péter magyar követ leplezte le néhai **Lefler Béla** lektornak a magyar követség sajtóelőadójának, **Heller Andor** festőművész által festett képét, melyet Marmorsten kereskedő ajándékozott az intézetnek. A követ egyúttal tolmácsolta Nyíregyháza város közönségének, valamint a nyíregyházi evang. gimnázium növendékeinek és tanári karának üdvözletét.

Lottz János lektor és **Corneli** professzor mondottak beszédet. Majd **Hankiss János egyetemi tanár,** a debreceni egyetem és a Magyar Tudományos Akadémia koszorúját tette le, majd díszes közönség előtt előadást tartott a „népi líra és műköltészet" címen.

KÖZERDEKŰ LEVELEK

MIÉRT NEM ÉGNEK A LÁMPÁK AZ ISPOTÁLY-TÉREN?

Ezt kérdezzük mi is, külsőségi dolgozó munkások és lakosok, akik az Ispotály-téren, vagy Ispotály uccán és a Nagyvárad uccán szoktunk esténként hazamenni a Vargakertbe, Tégláskertbe, Tócóskertbe stb. Eddig az útvonal rendesen ki volt világítva, az utóbbi időben pedig az Ispotály-téri lámpák közül, amint többen is megállapítottuk, három nem ég. Miért kellett ezeket leszerelni, azt igazán bajos volna kitalálni, hogy szükség van rájuk, mutatja a legutóbbi rablás is, amely éppen ott történt az utóbbi időben sötétté lett környéken. Mindnyájan, akik ezen az úton járunk, tisztelettel és teljes bizalommal kérjük a Világítási Vállalat bölcs vezetőségét, szüntesse meg mielőbb a tarthatatlan állapotokat, mert a sötétté lett útvonalon nem lesz biztonságos a járás.

Kérésünket pártfogásába ajánlja, vagyok

Debrecenben, 1939 április hó 22-én

Teljes tisztelettel **Kovács Lajos**
ny. várm. irodatiszt,
Legányi u. 31. sz. alatti lakos.

Birkozó Europa-bajnokság

Oslo, április 25. A birkozó európa-bajnokság első napján a magyarok változó szerencsével szerepeltek. — A pehelysúlyban Tóth Európa-bajnok a török Issikkel mérkőzött. Fölényes pontozású győzelmet aratott volna, amikor a 25. percben a török versenyzőt diszkvalifikálta. Issik már előzőleg háromszor megintésben részesült. — Tóth győzelme megérdemelt.

A középsúlyban a magyar Kovács ujból vereséget szenvedett Galogatti olasz bajnoktól. A magyar versenyző szerencsétlenségére már első mérkőzésén a súlycsoport egyik legkiválóbb birkozójával került szembe. Kovács kitünően védekezett az állandóan támadó olasz birkozóval szemben, aki pompás formában volt s különösen földön bizonyult jobbnak. Az olasz birkozó pontozásos győzelmet aratott.

— **A szem gyulladásos megbetegedéseinek kezelésében a gyorsan és biztosan, amellett rendkivül enyhén ható természetes Ferenc József keserűvíz használata gyakran kitünő segédeszköznek bizonyul. Kérdezze meg orvosát.**

ANYAKÖNYVI HIREK

SZÜLETÉS. Forró Sándor városi erdőőr Haláp 153. leány Ilona. Deme Tivadar kifutó Pesti u. 49. fiú József. Máté János m. kir. honv. törzsőrmester Hangyás u. 1. fiú Béla. Nagy István bérkocsi tulajdonos Káka u. 14. leány. Utónevet nem nyert. Jenei Imre cipészmester Arad u. 7. leány Erzsébet. Kiss Gábor fm. Kismacs 60. fiú János.

ELJEGYZÉS: Csajbók József kereskedő-segéd Nyugati u. 1.—Sári Erzsébet Bethlen u. 1. Tóth Jenő cipész-segéd Deák Ferenc u. 1.—Zöld Emma Hunyadi u. 2. Pataki Mihály cukorkakészítő-tanuló—Vezendi Mária Hatvan u. 63. Nagy Lajos szobafestősegéd Andrássy út 43.—Diós Eszter Bellegelő 252. Bakó Imre kereskedősegéd Apafy u. 36.—Somogyvári Jolán Mélusz-tér 5. Józsa András fm. Kádár düllő 79/b.—Faragó Katalin Piac düllő 4.

HALÁLOZÁS: Jakab Sándor cipészsegéd g. kat. 49. éves Debrecen. özv. Hadnagy Imréné g. kat. 68 éves Híd u. 1. Simkovits Sándor műkertész r. kat. 68 éves Vendég u. 36. Orbán Sándor lakatossegéd ref. 20 éves Somsály. Sándori Kálmán színművész r. kat. 75 éves Kishegyesi út 40. Zafir Lipót kereskedő izr. 63 éves Csokonai u. 16. özv. Nagy Istvánné ref. 78 éves Kinizsi u. 41. Garai Miklósné izr. 52 éves József kir. hg. u. 3. Dr Fráter Imre igazgató főorvos ref. 77 éves Simonyi u. 3. Herperger András r. kat. 7 hónapos Ág u. 3. özv. Grósz Emilné izr. 74 éves Hatvan u. 60. özv. Balogh Jánosné ref. 53 éves Kinizsi u. 62.

— **Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikkben** számol be a Tolnai Világlapja egy londoni angol hölgy fanatasztikus intézményéről, a világ első „szellem kórházáról", ahol a spiritizmus és delejesség segítségével próbálják meggyógyítani a betegeket.

— **A Délibáb új száma** gazdag tartalommal jelent meg. Pompásan illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos színdarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

— **Angliában hatalmas arányú hajóépítés indult meg.** Száz új kereskedelmi gőzöst építenek ebben az esztendőben és a teherhajók száma is eléri a 1750-et.

— **Egy százéves kecskeméti kisgazda levelet írt a pápának** és azóta minden reggel kimegy aposta elé és várja a pápa levelét. Balla Sándor, a 100 éves földmíves kijelentette, hogy addig nem fog meghalni, míg a pápától választ nem kap levelére.

— **Elutazott Budapestről Knox,** az eddigi budapesti angol követ. Búcsúztatásán megjelentek többen a diplomácia képviselőinek sorából.

— **A sajtókamarai felvételek csütörtökön véget érnek.** A sajtókamara felvételi bizottsága hetek óta állandóan dolgozik, hogy a tagfelvételeket elintézze. A hirek szerint csütörtökön befejezik a felvételeket és valószínüleg még ezen a héten nyilvánosságra hozzák a sajtókamarába felvett ujságirók és kiadók névjegyzékét. A sajtókamara megalakulása dolgában májusban teszik meg a szükséges intézkedéseket.

— **Az oroszok számára megépítették a világ leggyorsabb hajóját,** melyet a livornói hajógyárból már útnak indítottak Odesszába. A próbaúton megállapították, hogy a „Taskent" a világ leggyorsabb hajója.

GYÁSZ ROVAT

DR FRÁTER IMRE TEMETÉSE

Tegnap délután nagy részvét mellett búcsúztatták az elhunyt dr Fráter Imre volt közkórházi igazgató-főorvos, egészségügyi főtanácsost. A Köztemető díszravatalozójában volt felállítva a díszes ravatal, melyet a gyászoló család és előkelő gyászoló közönség vett körül. Ott volt dr Kölcsey Sándor polgármester, Rásó István alispán, a Mezőgazdasági Kamara tisztikara, több egyetemi tanár és még számos katonai és polgári előkelőség.

Úray Sándor egyházkerületi főjegyző, lelkész búcsúztatta a nagy halottat megható szép beszédben. A Kántus gyászénekeket adott elő, majd a debreceni orvosi társadalom nevében dr **Bruckner** Ernő egészségügyi főtanácsos költői szárnyalású beszédben vett búcsút a kitünő orvostól, és a régi magyar világ elhunyt igazi lovagjától. A Kántus éneke után autófurgonra tették a koporsót s a temérdek koszorút és Gálospetribe szállították, hol ma helyezik el az ottani családi sirboltban. A temetést a Gebauer temetkezési intézet rendezte.

—=—

Özv. Kertész Jánosné Faragó Julianna életének 68-ik évében elhunyt. Temetése csütörtökön délelőtt 11 órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából, a református egyház szertartása szerint. Gyászolják gyermekei: János feleségével Diószegi Mártával és gyermekeivel Gyingyi és Tomival, Bazsa férjével Ménes Lajossal, Margit és Árpád. Testvére: Faragó Erzsébet férjével Dávid Zoltánnal és gyermekeivel és nagyszámú rokonság. — Lakás: Bethlen ucca 20. — Temetését: Fehértói temetkezési vállalata rendezi.

Hunyadi Lajos földbirtokos, 60 éves korában Vámospércsen elhunyt. Temetése csütörtökön délelőtt féltíz órakor lesz Vámospércsen. — Gebauer-cég rendezi.

Sirkövek

műkőből, faragott fa és deszka és minden más építési anyag, mész, cement stb., stb. és ezenkivül használt lépcsők, mészsalak stb. kapható a

Debreceni Műkőgyár R. T.

Fürdő ucca 3. szám alatti telepen.

1336/1939. kb. HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város közigazgatási bizottságának kisajátítási albizottsága a Haydú István és dr B. Haydú Lajos tulajdonában levő Ferenc József út 14., illetve Csapó u. 1. sz. alatti, valamint a Klein Ede és tsai tulajdonát képező Csapó u. 3. és 5. sz. alatti házasingatlan kisajátítása tárgyában a kisajátítási törvény 33 és 38. §-aiban előirottakhoz képest f. évi május hó 19-én, pénteken d. u. 4 órakor Debrecenben a Városháza kistanácstermében tárgyalást tart. A vonatkozó kisajátítási tervrajz és összeáírás Debrecenben a városházán a közigazgatási kiadóhivatalban földszint 9. sz. helyiségben f. évi május hó 1. napjától bezárólag május hó 15. napjáig közszemlére lételik. A tárgyaláson az érdekeltek megjelenhetnek és észrevételeiket előadhatják. A bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemleg határoz, hogy ha az érdekeltek közül senki sem jelennék meg. Debrecen, 1939. április hó 24-én. *Lossonczy István* sk., főispán-elnök.

SPORT

Budapesten lesz a Bocskai-Hungária mérkőzés

A Bocskai vezetősége a tegnapi napon megállapodott a Hungáriával arranézve, hogy a Bocskai—Hungária vasárnap lejátszásra kerülő mérkőzést nem Debrecenben, hanem *Budapesten a Hungária úti pályán játszák le.* A Bocskai a megegyezésnél anyagi okok kényszerítették erre a lépésre.

A DVSC PÁLYA

vasárnapi programja a Hungária—Bocskai mérkőzés színhelye körül beállt változás folytán igy alakul: fél 1 órakor Téglaskert—DVSC ifj. mérkőzés, fél 3 órakor Dohánygyár—DMTE II, fél 5 órakor DVSC II.—NyTVE mérkőzés kerül lejátszásra. A DMTE mérkőzése Kisvárdán lesz.

—=—

Sporthiradó

A DEBRECZEN sporthirszolgálata jelenti:

A keleti amatőröknél vasárnap teljes forduló lesz, az MTK is játszik már s ellenfele az NyVSC Mátészalkán. A többi mérkőzés: Nyírbátorban játszik a DEAC a Báthorival, a NyTVE Debrecenben a DVSC II. ellen, a DMTE—Kisvárdai KLE, NyKISE—Karcagi—MOVE s PMÁV—MVTE mérkőzés vár ezenkivül még lebonyolításra. A II. osztályban is új egyesületek kapcsolódnak be hosszabb szünet után: játszik a MOVE Hajdúböszörményi TE és a Dohánygyári DSE is.

Megakarja óvni a Nemzeti Bocskai elleni 3:3-as döntetlent. Óvási láz van most a nemzeti ligában. Az óvási ok, Pásztóinak nem volt ott a fényképes igazolványa s emiatt lefényképezték a csapattal együtt. Ha a rideg szabályt nézzük, valami alapja lehetne az óvásnak, de végeredményben nem vitás, hogy Pásztói játszott, aki a Bocskai játékosa és jogosult volt ott játszani. Rugalmasabbnak kellene lenni a szabálynak. Ha sportszempontból vizsgálják az óvást, az nem lehet eredményes.

A Bocskai és Ferencváros tárgyal és a június 11-iki bajnoki mérkőzés valószínüleg Pesten lesz és nem Debrecenben.

Zsengellér vezet a góllövő listán 34 góllal, utána a szolnoki Kolláth következik 19, Kiszely, Toldi, Solti 15, Nemes 14., Jakab, Sárosi, Pálya 13 góllal. A Bocskai-ban a legtöbb gólt Takács jötte, számszerint 7 gólt. Nem sok, de a többi még ennyivel sem dicsekedhet.

Óvni akar a Törekvés a NBB-ben, az 1:1 arányú DiMÁVAG—Törekvés mérkőzést. Állitólag szabálytalanul igazolták át Telekit a Bocskai-ból a DiMÁVAG-hoz és ez lenne az óvási ok. Nem sok remény van eredményre.

I. o.

Debrecenben: DVSC II.—Nyíregyházi TVE: dr Nagy Zs. — Nyírbátor Báthori SE—DEAC, fél 4 óra: Farkas, Püspökladány PMÁV—MVTE, 4 óra: Tomaries. — Nyíregyháza NyKISE—Karcagi—MOVE: dr Lengyel. — Debrecen DMTE—Kisvárdai KLE: Filler. Mátészalka MTK—NyVSC: Rédai.

II. o.

Hajdúböszörmény MOVE HTE—DEAC II.: Horényi. — Debrecen Dohánygyár DMTE II.: Sárosi. — Balmazujváros BSC—Bihari Turul: Szánthó.

Ifjúsági bajnokság:

Vargakert—Kerekestelep: Hatvani. Téglaskert—DVSC: Kovács Andor.

Felvidéki Kupa:

Beregszászi BFTC—Ungvári AC 4 ó. Németh Ferenc. — Munkács MSE—Várpalánkai Turul, fél 4 óra: Bleicher Simon. — Ungvár Ungvári RUSJ—Csapi SE: Janosovszky Dezső. — Ungvár UMTE—Ungvári Kath. Munkás SC Györfy Zoltán.

*

KERÜLETI IFJUSÁGI ÉS SENIOR FÉRFI ÉS NŐI ATLETIKAI VERSENY.

A Magyar Atletikai Szövetség keleti kerülete április hó 30-án az egyetemi versenypályán d. u. fél 3 órai kezdettel kerületi ifjúsági és senior férfi és női atletikai versenyt rendez a következő versenyszámokkal: *Ifjúsági számok:* 1. 100 m-es síkfutás, 2. 330 m-es síkfutás 3. 800 m-es síkfutás, 4. 2000 m-es síkfutás, 5. 110 m-es gátfutás. 6. Magasugrás, 7. Távolugrás, 8. Rudurgás, 9 Súlylökés. 10. Diszkoszvetés. — *Senior számok:* 11. 100 m-es síkfutás, 12. 300 m-es síkfutás, 13. 800 m-es síkfutás 14. 3000 m-es síkfutás, 15. 110 m-es gátfutás, 16. Magasugrás, 17. Távolugrás. 18. Rúdugrás. 19. Súlylökés, 20. Diszkoszvetés. 21. Gerely-hajítás. *Ifjúsági és senior női számok:* 22. 60 m-es síkfutás, 23. Magasugrás. 24. Súlylökés. *A versenyszámok sorrendje:* 22, 1, 11, 23, 6, 16, 3, 13, 24, 9, 19, 7, 17, 10, 20, 2, 12, 8, 18, 21, 5, 15, 4, 14. *Nevezési zárlat* április 26. d. u. 6 óráig. A nevezéseket és nevezési díjakat vitéz Hadházy Dezső címére (Magoss György tér 6.) kell a zárlatig beküldeni. Nevezési díj: személyenként és számonként ifjúsági számokban 10 fillér. senior számokban 20 fillér. *Díjazás:* A versenyszámok győztesei és helyezettjei érem és sportkönyv díjazásban részesülnek.

Május 14-re halasztották az ifj. birkozó bajnokságokat. A DVSC által eredetileg április 23-ra tervezett kerületi ifj. bajnokságokat részint a nagyvásár (több versenyző kereskedelmi alkalmazott s emiatt nem indulhatott volna), részint a vidékiek távolmaradása következtében május 14-re halasztották, amikor is a teljes kerületi ifjúsági gárda starthoz áll. Az ifj. bajnokságokat megelőzően május 7-én a MBSz keleti kerülete rendezi meg Keletmagyarország ez évi szenior bajnokságait a DTE tornacsarnokban. A szenior bajnokság egyben válogató verseny is lesz az északnyugati kerület által Székesfehérváron megrendezésre kerülő országos vidéki bajnokságokra.

A MBSz keleti kerületének ügyvezetője, Brassay Károly összeállította a kerület válogatott keretét az országos vidéki bajnokságokra, mely a következőkből áll: Fényes, Penyige, Szilágyi, Piroska, Kun és Pallagi (DMTE), Szőke (DTE), Pagonyi és Feke (Szolnoki MÁV), Sipkay (Nyíregyházi TVE), Szabó, Tarányi és Kasza (DVSC). A május 7-i kerületi bajnokságokon dől el, hogy ezek közül kik képviselik a keleti kerületi színeit Székesfehérváron. Egy biztos: nagy harc lesz a bajnoki címért, mely egyben a válogatottba való jutást is jelenti.

A NAGYERDEI VÁROSI TENNISZPÁLYÁK BÉRBEADÁSA. 608/1939 üo. **Debrecen sz. kir. város szociális ügyosztálya.** — A nagyerdei volt katonai lőtéren levő vörössalak borítású teniszpályák közül néhány 1939 évi április hó elsejétől, szeptember hó 30-ig terjedő hathónapos teniszidényre, a város által való teljes karbantartási kötelezettsége mellett 250 pengő bérösszegért szabadkézből bérbeadó. A város a bérösszeg ellenében közép hálót, valamint az öltöző használatát külön díjazás nélkül bocsátja a pályabérlők rendelkezésére. A még bé nem adott pályák havi, heti, sőt napi időtartamra is bérbevehetők. Részletes felvilágosítást a város szociális ügyosztálya ad (telefon: 26-84.) Debrecen április 17. Polgármester.

Szerelem tüzön-vizen keresztül

Regény — Irta: Szekula Jenő

(3)

— Ujabban nagyon hanyag vagy, Gyuri! — mondotta a báró, míg homlokán fagyos ráncok gömörödtek.

Gyuri bűnbánó képet vágott, de nem felelt.

— Tizszer is csöngettem utánad, de nem jelentkeztél. Egyedül kellett föikelnem. Magamnak kellett megkeresnem a papucsaimat, ami nagyon fáradságos munka volt, annyira elrejtetted azokat. Itt állok mosdatlanul és borotválatlanul. Gyakran elkóborogsz hazulról, anélkül, hogy előzetesen engedelmet kérnél. Ezt nem tűrhetem.

— Most először fordult elő. Bocsánatot kérek...

— Hol kószáltál?

— Az örökségemet mentem fölvenni.

— Hát örököltél?

— Ugy van.

— Mennyit?

— Tizenhatezer pengőt.

A kisbáró szája füttyre csücsörödött, de hangtalan maradt a meglepetéstől.

— És kitől örököltél ezt a rengeteg pénzt?

— A nagynénémtől, özvegy Molnár Jánosnétól. Hiszen említettem a méltóságos úrnak, hogy meghalt egy nagynénám Kunszentmártonban dúsgazdag nő volt.

— Lehet, hogy szóltál valamit, de nem figyeltem oda. Nem mindig érdekel a fecsegésed.

— Hát igen. Hónapokig tartott az ortály rokon atyafiak között. Végre megegyezésre jutottunk. A tizenhatezret ma délben fizették ki a közjegyzőnél. Ennyi maradt az illetékek levonása után.

Nadrágzsebébe nyúlt, hogy megmutassa gazdájának az örökségét. Két nagy bankjegyköteg került ki a zsebek feneketlen mélyéből; az egyikbe százhatvan darab ötvenpengős volt, a másikba még duzzadtabb csomag, négyszáz darab húszpengős bankjegy. Olyan mint egy csinos kis képeskönyv, amiből szépeket lehet olvasni.

— Fiha! — kiáltott fel a kisbáró, aki csak most értette meg a helyzetet. Ő, aki rengeteget elköltött életében és újabb milliók várnak rá, szinte irigyelte a paraszti inast, hogy nadrágzsebei duzzadnak a bankjegyektől. Mert a bárónak az utóbbi időben ritkán volt egyszerre együtt ennyi pénze.

— S mihez fogsz kezdeni?

— Önállósítom magam.

A kisbáró megijedt:

— Csak nem akarsz most itthagyni? Azért, mert egy kis pénzhez jutottál?

Az inas sokáig nem felelt.

— A szabad életre vágyom, báró úr. Hajós ember voltam mindig, megszoktam a szabad dunai levegőt. Már az apám is vizen járó ember volt és a kormányosságig vitte. Nem vagyok én való háziselédnek.

— Hát megint hajós akarsz lenni?

— Én több leszek, mint hajós! — felelte Gyuri rejtelmesen.

— Hálátlan gyerek vagy te, Gyuri — mondotta a kisbáró izgatottan föl s alá robogva a szobában. — Most akarsz itthagyni, mikor már megszoktalak. Te nemcsak az inasom voltál, hanem ápolóm is, titkárom és bizalmi emberem, akit én nem kezeltem úgy, mint szolgát, hanem mint önborát.

— A fölmondási időt mindenesetre kitöltöm — hebegte Gyuri.

— Megvárom, míg megjön a fölváltás.

— De nekem nem kell fölváltás — hajtogatta a báró. — A báró az inasánál kezdődik és nem találok még egy olyan értelmes inast, mint te voltál. És nem tudom megszokni magam körül az új arcokat. Ismerheted nehéz és ideges természetemet. Ezt a tulajdonságomat nagynénémtől, Claudine bárónőtől örököltem, aki valósággal elefántcsonttoronyban élt elzárkózottan és negyven év alatt nem fogadott föl új cselédet. Ha valaki meghalt régi cselédei közül, annak helyét nem töltötték többé be soha. Amikor haldoklott, nyoszolyája körül nem virrasztott más, mint három vénasszony és öt macska.

— Meg kell értenie báró úrnak a magam helyzetét is. Engem nem neveltek szolgának Öt gimnáziumot kijártam, sajnos, szüleim tönkrementek és abba kellett hagynom a tanulást. Most, hogy pénzbe csöppentem, sok mindent pótolni fogok abból, amit eddig elmulasztottam. Harmine éves leszek és idestova, a nősülésre is kell gondolnom. Már pedig én nem fogok elvenni magamfajtájabeli paraszti hajadont, csak úrinőt.

— Már van választottad?

— Még nincs. Ha arra kerül a sor, csak úrihölgyek közül fogok választani. Ha én buta maradtam, legalább a feleségemnek legyen esze és tudománya.

A báró tovább kérlelte inasát, hogy tartson ki mellette.

— Butaságokat fecsegsz összevissza, te kölyök, hálátlan vagy és buta is. Most akarod önállósítani magadat, mikor az önálló emberek rendre tönkremennek. Uri helyzetük ma már csak a szolgáknak van. Mert azoknak nem fő a fejük, úgy, mint gazdájuknak. Csak szolgának lehet megtakarított pénze!

Gyuri döbbenten figyelt. Kezdett ingadozni.

— Ügyeid akkor is elintézheted, ha nálam maradsz. De ha faképnél hagysz, ki fog vigyázni rám?

— Hát meddig kell a báró úrra vigyázni?

— Amíg meg nem nősülök.

— És aztán?

— Aztán már a feleségem fog rám vigyázni!

Gyuri végre engedett. Meghatotta kisbáró esengése. Abban állapodtak meg, hogy az inas az év végéig a báró szolgálatában marad.

(Folyt. köv.)

Rákóczi ucca 12. Kovács Gyuláné kifőzését átveszem. Ha valakinek követelése van, 3 napon belül jelentkezzen később nem veszek figyelembe. Debrecen, 1939 IV. 25.

Halász Lajosné,
Rákóczi ucca 28

KÖZGAZDASÁG

Olcsóbbodnak az idénycikkek

A kitűnő időjárás miatt a piacra egyre nagyobb mennyiségben hoznak fel idénycikkeket. Igy volt ez tegnap is, amikor a piacon rengeteg kosár salátát, spenótot, sóskát és spárgát láttunk. A nagy felhozatal miatt az árak mérséklődnek, úgy hogy vannak cikkek, melyek határozottan olcsóknak mondhatók. Igy pl. a spenót és a sóska. De nagymértékben esett az ára a spárgának is. Derecskeiek hozzák a piacra, kilója most már 80 fillér és igen jó minőségű. Érdekes, hogy a hónapos retek napról napra drágább. Erősen vásárolják a fojtott burgonyát is.

A baromfipiacon különösen a csirkét nézegetik a háziasszonyok, de nem nagyon vásárolják, mert meglehetősen drága. Egy valamire való pár csirke 2 pengő. A többi baromfifajtában nincs semmi árváltozás. Tojás sok van.

A gyümölcs tovább pang. Csak alma és narancs van. Mindkettőt már nagyon unja a közönség. Ugylátszik narancs lesz cseresznyéig.

Zöldségárak: rózsa-burgonya 10 f, Ella és másfajta 6—10 f, fojtott burgonya 16 f, spenót, sóska kg 50 f, saláta fejenként 3—10 f, uborka kg 1.40 P, spárga kg. 20 f, hónaposretek csomója 10—16 f, karalábé drb 20 f, karalábé levél csomója 8 f, rebarbara csomója 5 f, hagyma kg 20 f, fokhagyma kg 30 f, zöldség kg 16 f, újzöldség csomója 16 f, torma kg 50 f.

Baromfiárak: sovány-liba és kacsa kg 1 P, tyúk és kappan kg 1.20 P, csirke kg 1.80 P, pulyka kg 1 P, kövérkacsa és liba kg 1.35 P, tojás drb 5—6 f, kilója 1.20 P.

Gyümölcsárak: narancs kg 70—1 P, alma kg 70—1.80 P, füge kg 1 P, dióból kg 1.60 P.

Marha- és borjúhúsárak: elsőrendű marhahús kg 1.20 P, II. r. 1 P, borjúhús I. r. 1.60—2.20 P, II. r. 1.20 P, bárányhús 1.20 P, juhhús 1 P.

Sertéshús és zsiradékok: töviskes 1.92 P, comb és karaj 1.80 P, tarja 1.48 P, vékonyoldal 1.40 P, bőröshús kg 80 f, zsír kg 1.60 P, háj és bőrnélküli zsírszalonna kg 1.56 P, sósszalonna 1.60 P, friss kolbász 2 P, tepertő kg 1.60 P.

Halárak: apróponty kg 80 f, ponty nagyobb kg 1.20—1.80 P, balatoni fogas 3 P, harcsa kg 2.60 P, csuka kg 1.60 P.

TERMÉNYTŐZSDE

Határidőpiac:

Rozs májusra: 14.20, 14.27, zárlat: 14.20—14.21. — Júniusra: 14.65, 14.52 14.67, zárlat 14.58—14.60.

Tengeri májusra: 16.90, 16.86, zárlat 17.05—17.07. — Júliusra: 17.40, 17.37, 17.58, zárlat 17.55—17.57.

Javul a kínálat a készárúpiacon.

Búza tiszavidéki 77 kg 20.35—20.75 78 kg 20.55—20.95 79 kg 20.75—21.15 80 kilós 20.85—21.25. — Felsőtiszai 77 kg 20.25—20.60, 78 kg 20.45—20.80 79 kg 20.65—21.00, 80 kg 20.75—21.10 rozs pestvidéki 14.15—14.65, rozs más 14.60—15.00, takarmányárpa elsőrendű 18.10—18.30, sörárpa kiváló 20.50—22.00 prima 19.25—19.75, zab elsőrendű 22.00—22.50, középminőségű 22.20—22.40, tengeri 16.90—17.05 korpa 14.00—14.15, 8-as liszt 16.30—16.60 pengő mázsánként.

SERTÉSVÁSÁR.

A tegnapi napon tartott ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak összesen 274 darab sertést, ebből angol hússertés volt 141 darab. Az irányzat változatlan. Árak: szedett sertés I. 94—97 fill. II. 88—93 fillér, III. 72—87 fillér, angol tőkesertés 94 fillér exportzsír márkázott 149 fillér kilónként.

HIRDETMÉNY. ad 18587/1939 C sz. Az ebeket veszettség elleni kötelező oltásról. Értesíti a város elsőfokú közigazgatási hatósága a város érdekelt lakosságát, hogy a 17879/1939 C. sz. alatt kiadott hirdetmény szerint 1939 április hó 28-án a bánki iskolánál, 1939 április hó 29-én a szepesi iskolánál és a Szováti úton levő Vecsey-féle földnél megtartani a jelzett hatósági eboltás oltóanyag hiánya miatt nem tartható meg. — Ezek helyett a hatósági oltásokat a következő helyen és időben tartja meg a hatóság: 1. 1939 május hó 4-én 8—11 óráig a szepesi iskolánál. 2. 1939 május hó 5-én 8—11 óráig a szováti úton levő Vecsey-féle földnél. 3. 1939 május hó 6-án 8—11 óráig a pallagi úti vámsorompónál. 4. 1939 május hó 10-én 8—12 óráig a nagyhegyesi iskolánál. 5. 1939 május hó 11-én 8—12 óráig a bánki iskolánál. 6. 1939 május hó 12-én 8—12 óráig a Degenfeld-tér 5. szám alatt. **Felhivja a városi elsőfokú közigazgatási hatóság az érdekeltek figyelmét arra, hogy ezeken az oltásokon felül újabb oltást a hatóságnak nem lesz módjában kitűzni s így saját érdekükben igyekezzenek azok, akik az ebeiket még nem oltatták be — a fent megjelölt oltások alkalmával beoltatni. — Debrecen 1939 április hó 22-én. — Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.**

— **A szem gyúlladásos megbetegedéseinek kezelésében** a gyorsan és biztosan, amellett rendkivül enyhén ható természetes **Ferenc József** keserűvíz használata gyakran kitűnő segédeszköznek bizonyul. Kérdezze meg orvosát.

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

Megismerkednék olyan úri családból való leány, vagy asszonnyal, aki kedveli a **tanyai életet. „40 éves földbirtokos".**

Alkalmazást nyer férfi

Jól begyakorolt napszabót, esetleg önálló saccómunkást azonnalra felvesz Franck, Piac ucca 46 szám. 1738

Fodrásztanulónak leányt, vagy fiút felveszek, Horgonyi, Szoboszlói út 4. 1744

Gyermektelen idősebb házmesterpárt keresek, május 15-ére Kálvin-tér 3. sz. 1709

Gyermektelen házaspárt házmesternek felveszek, aki szőlő lugas kezelését érti. — Teleki ucca 68. 1728

Textil- szakmában jártas, — ügyes kereskedősegéd azonnali belépésre felvétetik, Hibján, Hajdú-Böszörmény. 1712

Szép jonathán alma	1·30
Kandirozott gyümölcs	2·80
Kandirozott narancshéj	2·80
Datolya	2·80
Olasz muskotály füge	—·90

a Deligyümölcscsarnokban
Piac u. 7.
Arany Bika mellett
és a Hungária palota

Alkalmazást nyer nő

Elsőrendű,
idősebb szabásznőt keresek, műhelyem vezetésére, százalékos alapon, Székely Sándorné, Nyírbátor. 1717

Jobb nő
ki varráshoz is ért, ruhaátvételhez felvétetik, boros ruiafestő Piac u. 77. szám. 1739

Kézilányok
felvétetnek, Fodor testvérek, Szent Anna utca 2. szám. 1735

Varrodába
tanulóleány felvétetik, Szappanos utca 12. sz. Jámbor Erzsébet. 1733

Gyakorlott
csomagolólányt felvesz tésztaüzem. Legalább fűszerszakmai gyakorlattal biró jelentkezhet. Nyíl utca 77. 1731

Kézimunkás
leányok felvétetnek, Fábián Béla, Péterfia utca 19. 1721

Alkalmazást keres nő

Pénztári
állásba elhelyezkednék, május elsejével, vagy 15-ével, 3 éves gyakorlattal, Jó bizonyítványnyal. Kauciót is adok. Csillag utca 71. harmadik ajtó. 1675

Háztartási alkalmazott

Bejárónőt
fiatalt felveszek. Pedicür-szalon, püspöki palota, 2-ik udvar. 1740

Gyermekszerető
leány felvétetik azonnalra, Rákóczi utca 9. 1741

Bejárónő,
rendszerető jó bizonyítvánnyal felvétetik, elsejére. Jelentkezés: Vágó, Csapó utca 10. 1734

Bejárónő,
aki libahízlaláshoz ért, felvétetik, Vendég utca 54. sz. háztulajdonos. 1726

Mindenesleány
jómegjelenésű, kifogástalan bizonyítványokkal felvétetik, magános házaspárnál. Jelentkezzék délután 6—8 óráig, Nemzeti Bank épület, III. emelet 3 ajtó. 1719

Ajánlat

Grafológusnő
lelki tanácsadóján fogad állandóan, Széchenyi utca 43. 1683

Poloskairtást
ciángázzal, lakások átvizsgálását felelősséggel vállalja, Kiss cianozó vállalat, Kigyó utca 5. szám. 1476 5. 31

Női kabátot
Vágótól.
Férfi raglánt
Vágótól,
Csapó utca 10. szám.

Cianoztasson
bizalomal a „Csala" cianozó vállalattal. Rákóczi utca 9. sz., telefon: 14—27. sz. 1038. 5. 29

Némethy-cipő
tartós, elegáns, javítások szakszerűen, olcsón készülnek, Simonffy u. 1. C. 964 4. 28.

Varrógép,
kerékpár, vétel, csere eladás, kölcsönzés, alkatrészek olcsón. Javítások jótállással Eisenberger, Csapó utca 101 875 5. 13.

Addig ne habozzon, amig nincs Benyáts pengéje 10 db 50 fillér
Benyáts áruház

Szücs
cianozási vállalat, Varga utca 10. 983. 5. 15.

Zománcozott
tűzhelyek olcsón kaphatók. Hatvan utca 70. Telefon: 12-48. szám. Ócska tűzhelyét beceseréli... 843 7. 15.

Költözködéskor
villanykörtéit áteseréljük 20 fillérért. Gramofonok, rádiók, dísztárgyak, Vagyonmentő, — Hunyadi utca 18. 1371 5. 21.

Fonott székek
mindenféle kosarak javítását olcsón vállalom, Hatvan utca 58. Riesz udvar. 1718

Teljes ellátás

Kellemes lakás,
finom kosztot a Hungária panzióban **szobák napokra és hónapszámra,** Ferenc József út 59 szám, telefon: 23-39. 800vv

Élelmiszer ital

Eccetes uborka,
fejeskáposzta, nagyban és kicsiben kapható, Zsurzsa, Árpád-tér 39. 1714

Kereslet

Forgalmas
fűszerüzletet átvételre keresek. Ajánlatokat a kiadóba kérek „Fűszer kereskedő" jeligére. 1720

Társ

Strandfürdőhöz
vezető társnőt keresek, egyszáz pengővel. Cím a kiadóban. 1742

Iroda

Irodának,
bútor nélkül, vagy szolid úrnak bútorozva, központban tágas, világos elsőemeleti uccai szoba kiadó. Ugyanott két faragott fotel, kitünő állapotban eladó. — Cím a kiadóban. 1724

Hangszer

Rövid,
fekete zongora, kifogás talan állapotban eladó. Szendrő, Batthyány u. 22. szám. 1722

Bútor

Antik komót
Wertheim-kassza, íróasztal, háló, ebédlőszekrény, konyhaberendezés eladó Dégenfeld-tér 6. szám. 1661 5. 7.

Autó, motor, kerékpár

Villanymotor,
1 és 7/10-es eladó. Csillag utca 10. 1732

Eladó
egy jókarban levő hathengeres, üzemképes, Chevrolet autó, József kir. herceg utca 42. 1707

Üzlet, mühely, raktárhelyiség

Bolthelyiség,
kirakatos kiadó és egy Wertheimszekrény eladó. Péterfia 8. 1725

Kiadó lakás egyszobás

Egy
udvarra nyiló szoba, május elsejére kiadó. Faragó utca 19. 1736

Egy szoba,
előszoba, konyha, fürdőszoba, WC-vel, fáskamara, mosókonyha, nagyon szép tiszta lakás, május elsejére, — szép, tiszta, egészséges udvaron, keresztény családnak Hatvan utca 24. sz. Megtekinthető délután 3 óra után. 1716

Kiadó lakás kétszobás

Kiadó
Ferenc József út 22/24. szám alatt, harmadik emeleti kétszobás garzon és egy 3 szobás komfortos lakás, május elsejére. Értekezni lehet: Debreceni Első Takarékpénztárban. 1730

Kettőszobás
előszobás ház, mellékhelyiségekkel, termő gyümölcsösben kiadó. Luther utca 23. 1713

Kiadó
kétszobás, előszobás, s szép világos, egészséges családi ház, mellékhelyiségekkel. Lehel u. 11. szám. 1708

Kettő szoba,
hozzá kisebb szoba, s konyha, kamara, fáskamara, mosókonyha, féregmentes lakás, május elsejére, szép tiszta egészséges udvarban, keresztény családnak, Hatvan utca 24. 1715

Kiadó lakás háromszobás

Két- és három-
szobás, parkettes fürdő szobás, gáz- és villanynyal ellátott önálló villalakás, Poroszlay út 26. alatt május elsejére kiadó. Érdeklődni Tóth és Sebestyén Rt-nál, — Fürdő utca 2. 1929 vv.

Kiadó lakás nagyobb

Péterfia 61.
szám alatt négy- és két szobás lakás és üzlethelyiség kiadó. Értekezni: 24-52. 926 4. 26

Kiadó
azonnalra Iparkamarában egy 3 és egy 5 szobás lakás, valamint egy üzlethelyiség. 1691

Lakást keres

Háromszobás
komfortos családiházat keresek augusztus 1-re. Ajánlatokat „urilakás" jeligére a kiadóba kérek 1539

Kétszobás,
fürdőszobás lakást keresek az erdőhöz közel, — vagy közeli kertségben augusztus 1-re. — Ajánlatokat „Családi ház előnyben" jeligére a kiadóba kérem 1539

Augusztus 1-re
keresek kétszobás, komfortos lakást a városhoz közeli kertségben. Cim e lap kiadóhivatalánál megtudható. 1539

Butorozott szoba

Egy uccai
különbejáratú bútorozott szoba kiadó, Deák Ferenc utca 5. 1743

Különbejáratú
bútorozott szoba, 1—2 személynek olcsón kiadó, azonnalra is. — Arany János utca 29., keresztépület. 500 vv.

Elveszett

Elveszett
rövidszőrű fehér pincsi. Kérem a megtalálót értesítsen. Timár utca 12 1737

Ingóságvétel

Perzsaszövő
állványt keresek Cserepes utca 10. 1729

Jóállapotban
levő használt fürdőkádat veszek. Kálvin-tér 4., festőműhely. 1723

KIRÁLY KAVÉI MÉGIS A LEGJOBBAK! AROMÁS, ZAMATOS KAVÉT! KIRÁLY UZLETÉBEN A VEVŐ ELŐTT PÖRKÖLIK DÉGENFELD-TÉR 11. SZÁM

Ingóság eladás

Eladók
városból költözés miatt mindenféle bútorok, ebédlő, háló, perzsaszőnyeg, függönyök stb Simonyi 5t 11. A. 1407 5. 6

Nagy perzsaszőnyeg
álló óra, spór, csillárok, íróasztal stb. eladók. Péterfia 31. 1509

Gazdasági termények

Fügefa,
szép gyökeres példányok, darabonként 30, 40, 50 fillérért már kapható. Hatvan utca 24.

Szőlővesszők
saját telepemről, gyökereztetve, minden fajtában olcsón kaphatók. Simonffy utca 59. 1727

Gazdasági eszközök

Szőlőkaró
hasított akácból, hazaszállítva kapható Vágó tűzifakereskedésében, a Margit-fürdőnél. Telefon: 16-24. 1677 5. 15.

Eladó házhely

Villatelkek
egy 404, s egy 327 négyszögöles, a Lajos-király téren, közművekkel, áthelyezés miatt sürgősen eladó Értekezni lehet: Lajos király-tér 7 szám alatt. 107 vv

Eladó ház

Kertkedvelőknek, egyetemi tanároknak
alkalmi vétel, közel a városhoz, egyetemhez, villamos megállóhoz az István-malom hátamögött, az Andrássy út 28. szám alatti csodaszép szőlő és kb. 5—600 drb termőfából álló nemes gyümölcsös, kétszobás lakással, melléképülettel, jóvizű kúttal, óriási nagy homokbányával, nagyon olcsó árért, egészben, vagy részben, azonnal eladó. Értekezni lehet Halász vendéglőben (Margitfürdő mellett). 973 5. 15.

Biztos
megélhetést nyujt a Boldogfalva u. 17. alatti házastelek. 312 négyszögöl. 3 lakás, 1 üzlethelyiség. 1 kétsütős pékkemence van rajta. Alkalmi áron megvehető Címet közli a kiadóhivatal. E 25

Legújabb
typusú 350 ccm-es 1800 kilométert futott Puchmotorkerékpár, alkalmi áron eladó. Szoboszlay, Széchenyi utca 24. 572

Pompás
helyen szép telek olcsón megvehető. — Komlóssy ut és Dóczi u. között az Egyetemi Atlétikai Pályával szemben fekszik, 864 □-öl. Három parcellában is eladó — Cim a kiadóban E 29

Gyönyörű
ötszobás lakással biró 293 négyszögöles telkes ház méltányos áron eladó. Jókai u. 9-c. Közelebbit a kiadóban. E 27

Villa,
háromszobás, összkomfortos, parkirozott, gyümölcsössel és szőlővel beültetett 448 négyszögöles telken, villanegyedben, áthelyezés miatt sürgősen eladó. Értekezni: Lajos király tér 7 szám alatt 107 vv

Négyszobás
utcai fürdőszobás és egy udvari fürdőszobás lakással biró 246 négyszögöles telekkel Teleki utca 77. alatti szép ház — garázs is van benne, — most olcsón megvehető. Tudnivalókat a kiadóhivatalban. E 31

Boldogfalva
uccа 3. számu telek 245 □-öl olcsón eladó. Cim a kiadóban. E 24

Kétlakásos
ház 129 négyszögöl telekkel, Móricz u. 1. sz. alatt olcsó áron áladó. Bővebbet a kiadóban. E 30

Egészséges
városrészen, Komlóssy ut 10. 519 □ öles villatelek, két uccára szól, eladó. Felvilágositás kiadóhivatalban. E 28

Két
utcára nyiló házastelek: Borz u. 26. és Csap u. 39, 148 négyszögöl, több kislakással olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. E 26

Eladó állatok

Fajtiszta,
nagytestü bronzpulykatenyésztojás darabja 50 fillér, Saádné, Aradványpuszta. Szabolcs. Átvehető Debrecenben. 1218 5. 12

Fiatal
kuvasz kutya eladó. — Szekfű uccа 9. 1710

Szerkesztésért felelős:
PÁLFY JÓZSEF
Kiadja és nyomja a
SZÁNTHULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kiadósért felelős:
SZIGETHY GYULA
igazgató.